

2805 postaköltséget
 fizetése a
 No. 22471

Dr. Benasetter Robert
 Budapest
 Diszkrét 2331 1.0

10. Telefon
 Havonta 11
 500, 800, 900
 10.000, 12.000, 15.000
 10.000, 12.000, 15.000
 10.000, 12.000, 15.000
 10.000, 12.000, 15.000
 10.000, 12.000, 15.000

Előfizetőknek
 a postai engedély
 szám: 22471

ELETT

Bármentetlen leveleket nem fogadunk el.
 — Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Martos Ernő. Felelős szerkesztő Jambor Teréz. Búcsúrégi szerkesztő Hátvegyi Ernő, Strada Matei Mile 2.

Csütörtök, 1935. augusztus 1.
 5890. EV. XVIII. ÉVF. AV 2. 160. SZÁM.

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Szerda délután öt órakor megnyílt a Népszövetség rendkívüli ülészaka

A Népszövetség nemzetközi igazgatása alá helyezik Abessziniát?

Laval és Eden közös terve az olasz-abesszin viszály megoldására. Egyelőre csak az ötödik döntőbíró kiküldésére szorítkozik a népszövetségi ülészak? Valószínűleg a Franciaország által javasolt megoldásokat fogadják el

A Reuter-ügynökség szerint Mussolini komoly békeajánlatot tett Abessziniának

Egy lej kártérítés

Dorel Dumitrescu, a Banca Nationala kormányzója keresetet adott be a két tartoztatott szélhámos ellen és kéri, hogy kötelezze őket a bíróság egy lej erkölcsi kártérítés megfizetésére, amelyre reparálni óhajta megrongált presztizsét.

Az egy lejes kártérítési igény francia hatásra terjedt el a román judikaturában és szimbólus jelentőséggel bír. Olyan emberek számára találták ki, akik nem akarnak keresni azon, hogy becsületükben gázoltak, hanem megelégszenek egy szimbólus jóvátevéssel, egyetlen darab lejjel, ami anyagi nyereségtől mentes, formálisan állítja vissza az igazságot megőrző presztizsét.

Szép szimbólum és hatásos. Tagadhatatlanul magasabb morális értéke van annak, ha valaki egy lej erkölcsi kártérítést kap, mintha százezret kapna.

De csak addig, míg az egy lej valóban szimbólum. És senkinek nem jut eszébe, hogy a megtámadott presztizs nemcsak szimbólikus, valóban is egy lejt ér.

Mussolini gondoljai

A Ducenak súlyos gondoljai vannak. Egyelőre teljes erejével gyürkőzik az afrikai háborúra, másfelől az olasz pénzügyek súlyos bajai nyugtalanítják.

Holott a két tényező között szoros összefüggés van. Pénz nélkül nem lehet háborúba menni. Viszont éppen azért van ma oly sok pénzre szüksége Olaszországnak, mert a Duce háborút akar.

Mussolini úgy vélte megoldani a kérdést, hogy felhívította a lira értékét. Ami ország-világ előtt nyilvánvalóvá tette, hogy az olasz finanszírozás normális körülmények között nem bírja el azokat a nagy hiteleket, amiket a hadsereg, a háborúra készülő olasz hadsereg követel magának.

Mussolini pénzügyi operációja azonban nem maradt Olaszország belső ügye. A Duce megkezdte arról, hogy Olaszország külföldi ügyfelei és hitelezői is szemmel látnak és itélnek és nem fogják egykedvűen nézni, mi történik az olasz lírával.

A londoni Cityben máris látható nyugtalanságot váltott ki a lírával történt operáció és a pénzügyi körök is azon fáradoznak, hogy elhárítsák az afrikai háborút.

Mindaz arra mutat, hogy Mussolini politikája a csőd szélére sodorta az olasz államot. Mert mit jelent az, hogy a City bankárai megijedtek?

Nem jelenthet mást, mint azt, hogy féltik azokat a nagy hiteleket és kölcsönöket, amikkel az elmúlt tíz év alatt halmozták el Mussolinit abban a reményben, hogy a Duce ennek következtében sohasem lesz és sohasem lehet Anglia ellensége.

Ilyen körülmények között Mussolini nehezen kezdhet háborút. Montecucoli szava: „Pénz, pénz és újra pénz” súlyos figyelmeztetés a Duce számára. Figyelmeztetés arra, hogy ezt a háborús kelleket nem lehet frázisokkal, gyűjtő jelzavakkal és újságcikkeikkel pótolni.

Ezen tőpreng melankólikusan a Duce

Genf, július 31. A Népszövetség rendkívüli ülészakának világtörténelmi jelentőségű ülése szerda délután öt órakor vette kezdetét. Az ülés előtt a delegátusok magánmegbeszéléseket tartottak az olasz-abesszin viszály ügyében. Hogy milyen eredménnyel, az csak a tárgyalások folyamán fog kiderülni.

Általában azt hiszik, hogy a közgyűlésnek sikerülni fog valamilyen átmeneti megoldást találni. Genfi körökben élénken tárgyalják azt a lehetőséget, hogy tekintettel a kényes problémákra, a közgyűlés egyelőre nem fog nyilvános üléseket tartani.

Egyébként a francia-delegáció kedden reggel érkezik meg Genfbe. Ugyancsak megérkezett Aloisi báró olasz főmegbízott és Litvinov a Népszövetség tanácsának jelenlegi elnöke is.

A Schev-níngben ülésezett okéltet bizottság egy olasz és egy abesszini tagja ma reggel szintén Genfbe érkezett.

Az angol delegáció tagjai sorában több gyarmatiügyi szakértő is van, míg az olaszok nem hoztak magukkal ilyen szakértőket.

Genfben valószínűnek tartják, hogy az ülészak tartalma elát alig lesz nyilvános tanácsülés. A Havas távirati iroda genfi munkatársának közlése szerint a tanács-tagok túlnyomó része várakozó álláspont-ra helyezkedik, nehogy megbántsa valamelyik hatalmat. Allitóltag a fődelegátusok magánmegbeszélésein szerephez jut a dunai kérdés megoldásának megvitatása is.

A népszövetségi tanács rendkívüli ülészakának munkálatai igen érdekesnek ígérkeznek, miután egyik peres fél Olaszország, az európai nagyhatalmak egyike, amely szoros baráti kapcsolatot tart fenn Angliával és Franciaországgal. Genfi körök egyébként nem bocsátkoznak jóslásokba.

A Havas-ügynökség tudósítója körkérdezt intézett a Genfbe érkezett delegátusokhoz és azt a benyomást szűrte le, hogy mindazok az államok, amelyek nincsenek közvetlenül érintelve az Olaszország és Abesszínia közötti konfliktusban, várakozó álláspont-ra fognak helyezkedni, hogy ne sértsék meg sem Angliát, sem Olaszországot, vagy Franciaországot. Az a tény, hogy a tanács-tag-államok legnagyobb része azonos politikát folytat Franciaországgal, arra enged következtetni,

hogy végül is a Franciaország által kívánt megoldás jön létre.

Jólétesült körök szerint a tanács jelenlegi ülészakán csupán ötödik tagot fog kinevezni az olasz-abesszin békétető bizottságra,

hogy azután az ügyet érdemében, augusztus 25-én tárgyalják meg.

Ha addig baráti alapon nem sikerül az ügyet likvidálni a Franciaország és Nagy-Britannia által kezdeményezett tárgyalások által.

Laval és Eden megoldási javaslatai

Párizs, július 31. (Rador.) A Laval-Eden tegnapi párizsi találkozás 40 percig tartott, majd a francia külügyminiszter kijelentette, hogy az olasz-abesszin kérdést vitatták meg, továbbá közölte, hogy újabb megbeszéléseket fog tartani Edennel. Laval és Eden ezután 23.20 órakor elindultak Genfbe.

A Times szerint Laval és Eden párizsi eszmecserején felmerült a gondolat Abessziniának népszövetségi igazgatás alá helyezése iránt, amelyet főbiztos kirevezése és népszövetségi tisztviselők révén gyakorolnának. Cserébe megadnák Abessziniának a népszövetségi védelmet és pénzügyi segítséget is. Olaszország nyerne bizonyos jogokat, de nem kizárólagosságot.

Több párizsi lap is közli azt az értesülést, hogy az Eden-Laval találkozáson egy tervezet alapvetően beszéltek meg, amely ajánlja Abesszínia nemzetközi mandátum alá helyezését. Ezzel meg lehet kerülni azt a megoldást, hogy bármelyik hatalomnak több legyen a joga, mint a másiknak. Ugy hírlik, hogy a megoldási terv ellen az abessziniai császárnak sincs kifogása.

Eden párizsi látogatása nem változtatta meg a lapok magatartását, amelyek az utóbbi

napokban tanúsított hangon kommentálják az eseményeket. Ismétlik, hogy Laval kitétele igen kényes, mert úgy kell békéltető feladatát elvégeznie, nehogy valaki elégedetlen maradjon, de meg kell mentenie a Népszövetség presztizsét is.

A Figaro szerint az egész világ Franciaországtól és Lavaltól várja a viszály rendezését, a békéltetést, a megnyugtatót és a súlyos következmények elhárítását.

A Népszövetséghez mindenben hű, az Anglia és Olaszország iránt baráti érzelmeikkel viseltető Franciaországnak nincsenek hátsó gondolatai Abesszíniaval szemben. Laval eddig kiváló békéltetőnek bizonyult, de ő sem képes csodákra. Minden jóakaratumk szolgálni igyekszik a kollektív érdekekért, de a mi felelőségünk ott ér véget, ahol a többieké kezdődik.

A le Journal reméli, hogy Eden nem fog túlságosan ragaszkodni az ügy érdemének megvitatásához és csak a döntőbírói munkálataira fog szorítkozni.

(Folytatása a 8-ik oldalon)

sével, aki kezd meggyőződni arról, hogy nem botokkal és ricinusolajjal csinálják a háborút és hogy a fronton másképp harcolnak, mint az uccákon, ahol az ellenség csak szegény antifasiszta munkások, fegyvertelen és futó tömege...

Amerika betelt!

Különös dolog! Az emberek már Amerikából is elvándorolnak. Az európai emberföld-leg rezervcárja, ezidén már tudáradóan megtele, az Egyesült Államok óriási birodalmában már nincs hely. Allíthatjuk, hogy szégyene a fehér civilizációnak ez, közgazdászok bőcs könyveket írhatnak e témákról, a tény azonban fennáll, hogy a föld legnagyobb országára nem tudja eltartani roppant tömegeit. A föld technikailag legjobban felszerelt része nem tudja ugy racionalizálni társadalmát, hogy százhuszonötmillió ember a roppant területen megélhessen. Legalább tízmilliónyi emberföldöslege van az Egyesült Államoknak.

Valamikor Európa hatalmas tömegei miatt, ha váratlanul özönlöttek az Unió északi részébe, nem volt gond. Leírányították őket egyszerűen a nyugati Koloradóba, ahol a hatóságok most azon török a fejüket, milyen módon szabadulhatnának az ottlők a mekikói földmunkásoktól, akikre 1929-ben szűkség volt a cukorrépa megművelése körül. A lapok egy része napról-napra cikkezik arról, hogyan lehetne megoldani ezt a súlyos problémát, az emberiség elveinek megsértése nélkül. Hogyan lehetne egy új területet találni azok számára, akik illegálisan jöttek az Unióba, akiket azonban visszaoloncolni születési helyükre a legnagyobb igazságtalanság mellett a legnagyobb közigazgatási probléma. Vannak hangok, amelyek követelik, hogy a hárommillió illegális bevándorlót szállítsák el Alaskába.

Amit Oroszország siberiai fegyencekkel kísérletezett, hogy tudniillik átadja nekik megművelésre a birodalom legészakibb részét, azt Amerika szabad polgárokkal akarja megcselekedni. Ezt azért is teheti, mert közeleli példák vannak arra, hogy amerikai farmerek, ha már nagyon rosszul ment a dolguk, összecsozogattak és mentek a világba — az ő amerikai világukba — otthon és megélhetést keresni. Az amerikai lapok és az irodalom sokat foglalkozott Clyde Cook 45 éves farmer esetével. Oklahoma államában lakott a jó ember, akinek egy időben olyan virágzó farmja volt, hogy nagy családot alapíthatott. Amikor a szárazság és a gazdasági depresszió tönkretette a gazdaságát, mindenét olcsó pénzben eladta, kivéve a szükséges ruha- és ágyneműt és egy rozoga autót, amire felpakolta öt fiát, két leányát és feleségét és elment jobb hazát keresni.

Hosszu vándorlás után végre Minnesota államában, Walker közelében, egy kiszáradt tó mellett megállapodott. Sok küzködéssel dolgozott a család, míg aztán az állam is felfigyelt rájuk és sok más hasonló helyzetben levő Cookra, akiket állami támogatásban részesített.

A régebbi gazdasági krízisek és depressziók esetén az olyan emberek, mint Clide Cook, egyszerűen feltrakták mindazt, amire szükségük volt, kocsijukra és mentek új hazát keresni. Ma az ilyen emberek különbözőknek számítanak. Amerika egyébként ki van aknázva ebből a szempontból.

Csak Alaska maradt meg. Egy időben aranykeresők jöttek ide, de amikor nem találtak és már nem volt mivel visszautazniok vagy talán szegényükben, ott maradtak. Mezőgazdasági munkába fogtak. Néhány száz család nagynehezen megélt ezen a területen. Nagynehezen, mert még nem tudott odafelelni, hogy minden szükségletét elláthassa. Az Egyesült Államok importált ide árukat, közöttük élelmiszereket is, hatmillió dollárnyi értékben.

Ugyanabban az időben volt ez, amikor az Egyesült Államok különböző országaiban a parasztlak nem aratják le az egész termést, mert nem tartják érdemesnek és megülik állataikat azért, hogy a meglévőnek ára legyen.

Olyan anomália ez, amire az Egyesült Államok kormánya már régebben felfigyelt, de minthogy a probléma megoldása nem volt sürgős, nem is sokat törődtek vele. Az utóbbi években azonban a rendkívüli munkanélküliség és a farmerek krízise arra eszméltette

sság rokonszenve nyilvánul meg.
 örök tartalékos tiszt
 esszini hadseregbe.
 egy áremelkedéseket
 készülő felek hatal-
 eszközöknek minden

jelentés szerint teg-
 uzulmánok és a hin-
 égyülést tartottak,
 esen kikelték Olasz-
 ag ellen, amelyeket
 harcot indítottak a

int az olasz-abesszin
 dia Szomáli földön és
 hető ellentétekre való
 ormány elhatározta a
 apatok megerősíté-

szerint az abessziniái
 ökök között sztrájk-
 város kereskedőnek
 kereskedők azt köve-
 y szerje el a tallér
 zálékkal magasabbab-
 an.

A belga fővárosban
 áris konferencia teg-
 oaine beiga delegátus
 seg hatáskörének ki-
 án delegátus a szemle-
 egitégről tartott elő-
 Drea Djuvara is.

Az abesszin négus
 Capetown követéhez,
 több kiképzett fehér
 ökök az abesszin had-
 et repülőgépeken száll-
 hol a tisztikarba osz-

Romoló hajó hét-
 munkással, számos
 a nápolyi kikötőtől.
 katonával, automóblos
 adányaggal, az Italia
 0 katonával hagyta el

ároskában
 megtiltó

ott rendőrség elszánt
 a lövés dördült el. A
 mos polgár halt meg.
 ózatást eszközöttek.

korona-
 gatóját
 a banditákkal

es halálos sebtől vé-
 vették, mire a bandi-
 le rá, és elmenekül-
 mezőre siető parasztlak
 ták a tartalékos esz-
 zeléses körü nyomozást
 eredményeképpen a

edték a DNB
 ügynökség
 elfogott
 tóját

Rador). Dr Müllert,
 tóját, akik kínai ban-
 foglalult ejtettek, sza-
 edték a kinalak Ge-
 trót is, Lloyd George
 nagukkal hurcolták.

és Lapkladó R. J.
 a Barou L. Pop 19
 9-77.

az intéző köröket, hogy ebben az irányban is csináljanak valamit. Eleinte és pedig amikor Roosevelt elnök beindította a NIRA-t, állami támogatással küldték ki az északi államokból tönkrement farmereket a déli Alaszkába, amelynek egy részén ma 117 család számára 76 ezer hektár legjobb föld áll rendelkezésre.

Az első felhívás után aztán hitezen jelentkeztek, főleg olyan farmerek, akik megszokták a nehéz és hosszú telet. A kormány a fiatal, bátor és régóta munkanélküli segélyt élvező családokat előnyben részesítette. Ezek közül ötszázból valóságos élecsapatot állítottak össze, akik Sanfranciskóból indultak el teljes felszereléssel, hogy Matanuskkal közelében barakkokat építsenek és megműveljék a földet.

Nemsokára azután kétszáz család indult el a kormány gőzein Seattle felé. Ezek közé tartozott a már említett Clide Cook is, aki-nek a családja annyira megszokta már a Minnesota klímáját és környezetét, hogy leányjai nem akarták távozni erről a helyről. Csak a fiuk rábeszélésére és főleg házasságok reményében mentek mégis oda.

A családok, akik Alaszkába jönnek, nem felejtik otthon kályháikat. Mindegyik család két-három kályhát vitt magával, attól való félelmükben, hogy az elromlott kályháknak nem lesz majd elég gyorsan utánpótlásuk. Sokan elpusztították otthon háziállataikat, abban a hitükben, hogy ott amugyis megfagynának.

A letelepítési akció serényen folyik és rövidesen újabb kétszáz család megy állami támogatással Alaszkába. A telepítések kétszáz kilométerre vannak Sewart kikötőtől. Minden család kitűnő minőségű termőföldet kap és pedig negyven holdat. Azonfelül kényelmes blokkházat és kielégítő farmfelszerelést. A házakban beépített butorok vannak és kutakból felvezetett folyóvíz. A telepésekkel együtt ment egy orvos, egy fogorvos és néhány vöröskeresztes ápolónő.

A kormány mindezekért családonként háromezer dollárt követel. Ezt az összeget harminc év alatt kell törleszteniük, háromszázéves kamattal. Az első részletfizetésre csak négy év múlva kerül sor. Az eddigi tapasztalatok szerint ezen a vidéken, ahol napi husz órán át világosság van és négy héten át nagy esőzések termékenyítik a földet, a legszebb rekordarást lehet elérni. A japán Golf-áram miatt melegebb a tél, mint Minnesota, Michigan vagy Viscontin államokban, ahonnan a legtöbb települő jön ide. Az erdőben sok a vadállomány, a folyókban pedig bőségekben van hal.

Ha az amerikai kormány nagyarányú letelepítésre akar fogni, akkor bizonyára fel fognak deríteni Alaszkában újabb zónákat is, amelyek alkalmasok nagyobb tömegek befogadására, hogy a munkanélküliség súlyos kérdését megoldják vele.

RENDEZÉS-FILM MŰVÉSZET

SZINKRÓ MOZGÓ MŰSORA:

(A legművészebb nyári mozgó)

Ma: Örödgasszony. (Az asszony és a bábu). Fősz.: Marlene Dietrich, Lionel Atwill, Cesar Romero. Előtte új Micky Mauss és Sissy Simphonie. Előadások: 3, 5, 7, 9 órák. Helyárak: 10 és 17 lej.
Jön: JOSEF SCHMIDT!

AZ OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtöktől: Az orvos. Clark Gable és Myrna Loy.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Két film egy helyért: I. Láthatatlan ember. H. G. Wells világhírű regénye film. Claude Rains és Gloria Stuarttal. II. Hoffmann k. a. meséj. Anny Ondrával. Helyárak: 7 és 10 lej. Előadások kezdete: 3, 6, 9 órák.

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma, csütörtökön a legnagyobb kettős műsor: I. Moszkvai éjszakák, fősz.: Harry Baur, Annabella. II. Csak engem szeress. A legjobb angol vígjáték. Premier. Előadások kezdete: Moszkvai éjszakák: 3.20, 6.20, 9.20, Engem szeress: 5, 8, 10.30.

— Elsőrendű Cukrászno házakhoz ajánljuk esküvőkre, eljegyzésekre és más ünnepi alkalmakra. Ugyanott rendeléseket is foglalkoznak. Str. Dubalarilor 8. Adlerné.

A cionista belső békét akarja megteremtteni a luzerni kongresszus

Kilenc napig fog tartani a cionista kongresszus

London, július 31. A Cionista Világszervezet londoni központi irodája véglegesen megállapította a 10. cionista kongresszus napirendjét. Hosszas tárgyalások eredménye volt a program összeállítása. Az exekutívé feltételül biztosítani akarja a kongresszus zavartalan és békés lefolyását és el akarja kerülni, hogy politikai viharok akadályozzák a kongresszus tervszerű és alapos munkáját. Ezek a szempontok vezették a londoni irodát a kongresszus napirendjének megállapításában is.

A kongresszus napirendje a következő: **Megnyitó ülés augusztus 20-án, kedden este 8 órákor.**

1. A Cionista Szervezet elnökének megnyitó beszéde.
2. Üdvözlések.
3. Dr Nachum Szokolov referátuma: „A zsidó nép és a cionizmus helyzete“.
4. **A kongresszus második plenáris ülése augusztus 21-én, szerdán délelőtt 10 órákor.**
4. A kongresszus elnökségének megválasztása.
5. A kongresszusi bíróság jelentése a delegátusválasztásokról.
6. David ben Gurion, az exekutívé tagjának referátuma: „A cionizmus megvalósításának problémái“.
7. Jelentés a politikai helyzetről és az exekutívé tevékenységéről az elmúlt kongresszusi periódusban.
8. **A kongresszus harmadik plenáris ülése augusztus 21-én, szerdán délután 3 órákor.**
8. Dr Arthur Rupin, a palesztinai exekutívé elnökének referátuma: „A cionista kolonizáció 25 éve“.
9. M. M. Ussischkin, a KKL elnökének referátuma: „A KKL teljesítményei és problémái“.
10. Leib Jaffe, a Keren Hajjeszód igazgatójának referátuma: „A Keren Hajjeszód 15 éve“.
11. **A kongresszus negyedik plenáris ülése augusztus 21-én, szerdán este 9 órákor.**
11. Ünnepélyes gyászülés az elmúlt kongresszusi periódusban elhunyt cionisták emlékére. Emlékbeszédet tartja: dr Nachum Szokolov.
12. **Ötödik plenáris ülés augusztus 22-én, csütörtökön délelőtt 10 órákor és a kongresszus további ülései.**
12. Általános vita.
13. A kongresszusi bizottságok megválasztása.
14. Referátum és vita a héber kulturmunkáról a diaszpórában.
15. Az exekutívé megválasztása.
16. A bizottságok jelentése, vita, szavazás.
17. Az Actions Comité, a kongresszusi bíróság, a becsületbíróság, a revizorok és a cionisták képviselőinek megválasztása a Jewish Agency szerveiben.
18. A kongresszus bezárása.

A Cionista Szervezet londoni központja a fenti napirendnek néhány megjegyzést fűz azokról a szempontokról, amelyek a napirend megállapításában vezették.

Ezek a megjegyzések a következők: „A napirend célja a kongresszus méltóságos és rövid lefolyását biztosítani. Az előirányzott program betartása mellett remélhető, hogy sikerüljön fog kilenc nap alatt, vagyis augusztus 20-tól 29-ig befejezni a kongresszus munkáit. A külső, demonstratív megnyilatkozások-

nak négy külön ülést szentel a napirend: a megnyitó ülést, egy rendkívüli ülést, mely a kolonizációs munkára való visszapillantásnak és a Keren Hajjeszód tizenöt éves jubileumának lesz szentelve, egy ünnepélyes gyász-ülést az elmúlt két esztendőben elhunyt cionisták emlékére és egy külön gyűlést a kongresszus második felében a diaszpórában való kulturmunka kérdéseinek megvitatására.

Az exekutívé speciális jelentései helyett ez alkalommal két általános jelentés fog elhangzani, míg az egyes részterek munkájáról írásbeli jelentést kapnak a kongresszus tagjai.

A kongresszus vezetőségének célja az általános vitának minél konstruktívabb jellegét kölcsönözni oly módon, hogy az exekutívé tevékenységének kritikája mellett mindazon cionista kérdések megvitatását is szolgálja, melyek nem képezik külön referátumok tárgyát. Ily módon azon szónokok, akik a vita során olyan kérdéseket és gondolatokat is fel akarnak vetni, amelyek nem annyira a mult, mint inkább a jövőre irányulnak, módjukban lesz e kívánságnak eleget tenni.

Abból a célból, hogy megkönnyítsék az állandó választmányoknak az exekutívé megválasztására irányuló munkáját, az ezirányú tárgyalásokat a pártok között nyomban a kongresszusi választások befejezése után, vagyis még a kongresszus megnyitása előtt kezdik meg. Ha ezek a tárgyalások pozitív eredményre vezetnek, úgy az exekutívé megválasztását a kongresszus előtt néhány nappal fogják eszközölni, még pedig a legközelebbi kongresszusi periódusra irányuló munkaprogram meghallgatása után. E gondolat megvalósítása kétségtelenül lényegesen hozzá fog járulni a kongresszus színvonalának emeléséhez.

Hogy a kongresszus a rendelkezésre álló rövid idő alatt eredményesen teljesíthesse hivatását és alapos munkát végezhesen, a kongresszus munkálatait a legfontosabb funkciókra fogják koncentrálni és a bizottságok is csak a lényeges javaslatok feldolgozására fognak szorítkozni, míg a kevésbé jelentős kérdéseket más testületek döntésére fogják hagyni. A kongresszus elé csak alapvető jelentőségű javaslatokat fognak engedni, míg a fennmaradó anyagot az új Actions Comité elé utalják, mely nyomban a kongresszus után fogja első ülést megtartani. E célnak megfelelően a bizottságok és a bizottsági tagok számát korlátozni fogják.

Az exekutívé reméli, hogy ily módon sikerüljön fog a kongresszus elnökségének az összes résztvevők harmonikus munkáját és a kongresszus megfelelő színvonalát biztosítani“.

Miért fogja Anglia kézzel-lábbal megakadályozni Olaszország abessziniai térfoglalását

Anglia és Olaszország harca Abessziniáért

Párizs, július 31. Anglia éveken át nem tartotta hihetőnek, hogy Olaszország egyszer csak fejébe veszi Abessziniát meghódítását. Ma kellemetlen szorongást érez tévhitte miatt: tudomásul kell vennie, hogy két olasz hadtest Kelet-Afrikában csak az előnyomolási parancsot várja s további csapattekintet utbandítása van folyamatban Olaszországból és pedig anélkül, hogy az olasz félészigetén csökkentené eddigi katonai erejét. Az olaszok, akár egykor az angolok, széleskörű gyarmati uralom alapítására törnek s nehéz elképzelni is az érveket, amelyekkel Anglia ennek a szándékának ellene fordul, amikor Olaszország csak az angol példát másolja le.

Mint ismeretes, Anglia a fontos stratégiai pontok egész sorának van birtokában. Gibraltár, Malta, Suez, Aden, Sincpoore, a Csendes óceán felé vezető rövid hajóút hatalmas örállomásai. A Földközi és még inkább a Vörös tengerek azonban korridorok, amelyek könnyen elvághatók. Anglia tengeri hadereje a Földközi tengeren kisebb az olaszénál. Ha az angolok Máltába tengeri haderőt vonnak össze, konfliktus esetén, meggondolandó volna, hogy kifussanak-e a haditengerészeti háziból?!

Ha Olaszország megszerzné Abessziniát, ez egyfelől angol Sudan, másfelől Dél-Afrika veszélyeztetését jelentené. Abessziniában erednek a Nilust tápláló legfonto-

sabb források. Különösen a Thana tó körzete óriási jelentőségű a sudnai gyapottermelés szempontjából. Nyugodtan nézheti-e Anglia, hogy a Nilus forrásvidéke idegen uralom alá kerüljön? Anglia tudja azt is, milyen előnyökkel jár a benszültt hadsereg. Negyedszázados olasz uralom után a tőketelebb közegészségügyi intézkedések következtében Abessziniában jelenleg tízmillió lakossága megkétszereződött. Az abessziniai benszülttek kitűnő katonák. Olaszország annyit katonát soroztathatna Abessziniában, amennyit akar. Ha ez a hadsereg Sudan határán megjelenik az angol gyarmat komoly veszedelmebe kerül. Ezenfelül Olaszország megteheti, hogy hadiflottát koncentrált az Indiában vezető víziút mentén. Nem kell azonban olasz veszedelemről beszélni, de akinek van szeme, láthatja, hogy Olaszország igazi hatalomná kezd kinőni magát.

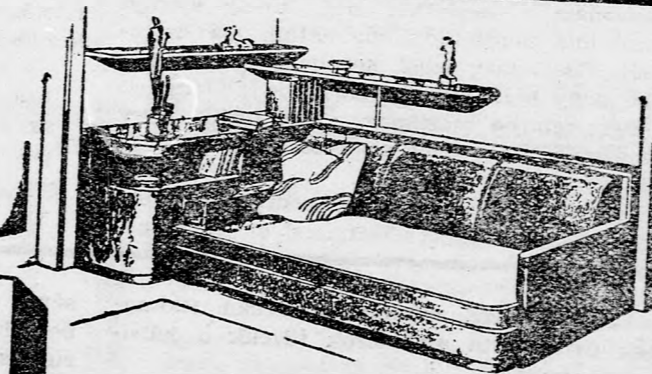
Ezek azok az okok, amelyek miatt Anglia Olaszország törekvéseinek útját akarja állni. Diplomatai és politikai ügynökei szakadatlan munkában vannak. Abessziniába zsufolva van angol politikai ügynökökkel, akik Addis Abeba felé irányuló csapatállásokat szerveznek. Emiatt Olaszország már a nyilvánosság előtt is panaszt emelt. Mivel Franciaország nem volt hajlandó közbelépni az angol törekvések érdekében, felerült az a gondolat, hogy elő kell venni Németországot. Am Anglia számára túlságosan kockázatos játék lenne megengedni Németországnak azt hogy erősítse nyomását a Duna-medence államaira, ami által esetleg visszalahat tartani Olaszországot a hódító háborútól. Az olaszok a nekik felajánlott angol engedményeket nem találták elfogadhatóknak. S a helyzet most a népszövetségi tanács összehívése külsőben semmit sem veszített kuszáltságából.

Vegyünk a legrosszabb esetet: háború tör ki Olaszország és Abessziniá között. Irányadó helyen bizonyosra veszik, hogy némi csatározások után Abessziniában kénytelen lesz olasz főhatalmi jogokat elismerni. Rómában protektorátusról Addis Abeba ezel szemben érdekszféráról és technikai segítségéről fognak beszélni. Annyi bizonyos, hogy a világ közvéleményének és Angliának meg kell barátkoznia az olasz befolyásnak Abessziniá területén komoly megnövekedésével. Ha Európában beáll a következményekkel járó helyzet nem támad, Abessziniában az olasz impérium már szinte megállapítottnak tekinthető.

Székely és Rétí BUTORVÁRRT

TÁRGY MŰRE / -BUCURE/TI -BRA/OV

Tervezőink művészete,
Munkáink szaktudása,
Anyagjaink kiválósága,
nyújtják Önnek azt a biztonságot,
mely a butorvárárás előfeltétele.

Hívjon bennünket bizalommal és szakemberünk olyan rajzokat mutat majd Önnek, amilyeneket Ön magának elképzelt.

Misu V a Go

Zsidók a politikában szabad Leon

Bucuresti, július 31. (Uj Kelet körkérésére) Uj Kelet körkérésére váman, volt zsidópárti az alábbiakban a Goga-szüllett „Keresztény zsidóság” kétségtelenül zsidóság legkiválóbb képviselői között csak szónoki készségével intellektuális felkészültséggel szerzett magának a román állam Nyilatkozata ékezőkdeára tarthat szám.

Fiatal vezér ligának

— Az új keresztény dotta Misu Weiszman Nagyrománia politikai szemita ligája nem a privilégiumára és beírta me, de még inkább gramlat kiaknázására képviselőt küldhessen a szög egyes részeiben a bizonyos rétegekben kétszélyes népszerűsége az Cuza azonban öreg embertt áramlatnak vezérre antiszemita ligán belül, való érték tem nyilatko Cuza körül agítók egyek, akik az öreg profi reflexektől kapták fényű Goga vezetése alatt álló, den személyes értéke itélve, hogy egyre inkább egészen a megszűnésig, lesztés nélkül. Az antisége volt egy fiatal és é a társ értékes Goga pe latszólag divatos eszmében dolgozó csoportot k

— Így jött létre a páliga hozományként viszo séget, Goga pedig viszo kétségtelen személyes ért nia politikai élete egy regisztrál, amely hajlik a vallottan antiszemita dokt

Az új párt, h programja

— Arra a kérdésre: h új párt programjának m höz válaszolni. Az anny tika viszonyok között é külpolitikai helyzetben a dum és nincs kizárva a elvesztett optimizmus etikai gatlásokban és n ügyvezető elnöke az e nem hiszek az esztétika, ber) sem. Az új párt, h programjának megvaló nyos megmondások és nem fogják ebben meg tudja-e választani. Lo valóságnak e párt hat ez mégis bekövetkezne programjának megvaló nini a párt hatalomna nia politikáját egyelő szervezet, a liberális p raszpárt dominálják. E be van gyökerezve a ro tudatában és logikus m zen hihető el, hogy a Gó lo új politikai alakulat. De a logika nem döntő fejlődésben. Uj pártív binciók megerősítetik pörtot, máthogy az a leovésse valószínű feltevé egy keresztény nemzeti program megvalósítás em lesz könnyű. Romé nyok és érdekösség f lönösképpen Franciaors

hoz. Míg a fasista O hullámzások hosszú pe befolyás alól való so kísérletei után kénytelen rni a Franciaországgal együttműködés politikáj ország, amely lényegesen mána és kevésbé van nyegető éuségének, ann válhatni Románia a fra amely nemcsak külpol hanem egy bizonyos be maga után von. Ehhez kisebbségek nemzetköz, amely egyrészt a román tő részét képezi, más

Misu Weiszman nyilatkozik a Goga-Cuza fuzióról

Zeidók a politikában — nálunk és másutt. A két Melchet „árulása”. Mit szabad Leon Blumnak és mit nem szabad a romániai zsidóknak

Bucuresti, július 31. (Az Uj Kelet tud.) Az Uj Kelet körkérdésére válaszolva, Misu Weiszman, volt zsidópárti képviselő nyilatkozik az alábbiakban a Goga-Cuza fuzióról megkérdezett „Keresztény nemzeti párt”. Misu Weiszman kétségtelenül egyike a romániai zsidóság legkiválóbb koponyáinak, aki nemcsak szónoki készségével, hanem folyéны intellektuális felkészültségével is respektust szerzett magának a román törvényhozás hátszobájában. Nyilatkozata épen ezért különös érdeklődésre tarthat számot.

Fiatalléger kellett az antiszemita ligának

— Az új keresztény nemzeti párt — mondotta Misu Weiszman — ujszerű jelenség Nagyrománia politikai életében. Cuza antiszemita ligája nem aspirált a kormányzás privilégiumára és beírta azzal, hogy egy eszme, de még inkább egy érzelmi és ösztönárnyalat kiaknázására spekulált, hogy néhány képviselőt küldhessen a parlamentbe. Az ország egyes részeiben a román társadalom bizonyos rétegeiben kétségtelenül volt valamely népszerűsége az antiszemita ligának. Cuza azonban öreg ember és az általa teremtett áramlatnak vezére volt szükségére. Az antiszemita ligán belül semmilyen valamire való érték nem nyilatkozott meg eddig. A Cuza körül agitáló egyszerű epigonok voltak, akik az öreg professor tekintélyének reflexeitől kapták fényüket. Másrészt a Goga vezetéke alatt álló párt vezetőinek minden személyes értéke elefánt és arra volt bízva, hogy egyre inkább összezsugorodjék egészen a megszűnésig, megfelelő vératömlesztés nélkül. Az antiszemita ligának szükség volt egy fiatal és értékes vezérré, a fiatal és értékes Goga pedig egy népszerű és látszólag divatos eszmemármunkák ritmusában dolgozó csoportot kerestett magának.

— Így jött létre a párt. Az antiszemita liga hozományként viszonylagos népszerűséget, Goga pedig viszonylagos ifjúságot és kétségtelen személyes értékét hozta. Románia politikai élete egy új klerikális pártot regisztrál, amely hajlik a fajvédelemre és beállított antiszemita doktrínát hirdet.

Az új párt, ha tudna, hozzálátna programja megvalósításához

— Arra a kérdésre: mi a véleményem az új párt programjával megvalósításáról, nehéz válaszolni. Az annyira zavaros belpolitikai viszonyok között és az annyira ködös külpolitikai helyzetben lehetséges az abszurdum és nincs kizárva a lehetetlen. Én már elvesztettem optimizmusomat és hitemet az etikai gatlásokban és minthogy az új párt ügyvezető elnöke az esztétika professzora, nem hiszek az esztétikai természetű gatlásokban sem. Az új párt, ha tudna, hozzálátna programjának megvalósításához. Alkotmányos megfontolások és morális fentartások nem fogják ebben megakadályozni. De meg tudja-e valósítani. Logikusan nem látszik valószínűnek a párt hatalomra jövetele és ha ez mégis bekövetkezne, úgy nem könnyű programjának megvalósítása. Nem valószínű, hogy a párt hatalomra jövetele, mert Románia politikáját egyelőre két nagy politikai szervezet, a liberális párt és a nemzeti parasztpárt dominálja. Ez a két párt melyben van gyökere a román nép politikai tudatában és logikus megítélés szerint nehezen hihető el, hogy a Goga vezetéke alatt álló új politikai alakulat tulszámnyán őket. De a logika nem döntő tényező a politikai fejlődésben. Új pártívek, különböző kombinációk megerősíthetik a keresztény nemzeti pártot, minthogy az abszurdum lehetséges, kevésbé valószínű feltevésként elképzelhetünk egy keresztény nemzeti párti kormányt. A program megvalósítása ebben az esetben nem lesz könnyű. Romániát lelki hagyományok és érdekösszegek fűzik az antant és különösképpen Franciaország politikai vonalához. Midőn a fasizta Olaszország a politikai hullámzások hosszú periódusa és a francia befolyás alól való sorozatos felszabadulási kísérlet után kénytelen volt mégis visszavonni a Franciaországgal való egyetértés és együttműködés politikájához — az az Olaszország, amely lényegesen erősebb, mint Románia és kevésbé van kötve szomszédai fenyegető éhségének, annál kevésbé fog megvárhatni Románia a francia politikai vonaltól, amely nemcsak külpolitikai szövetségeket, hanem egy bizonyos belpolitikai rendszert is maga után von. Ehhez járul még a romániai kisebbségek nemzetközi jellegű statusuma, amely egyrészt a román közjog szerves alkotórészt képezi, másrészt pedig oszthatatlan egységet alkot azokkal a szerződésekkel, amelyek szentesítették a román állam területi integritását.

— A Népszövetség, amelynek védelme alá tartoznak a faji, nyelv és vallási kisebbségek jogai, minden hiányossága ellenére sem oly gyenge és tehetetlen, mint ahogy azt ellenfelei állítani igyekeztek. Talán hivatkozónak tűnik ez az állítás, de valószínűnek látszik, hogy Anglia, Franciaország, Oroszország, és a kisantant feltétel nélküli egyetmánya a közel jövőben meg fogja erősíteni a Népszövetséget, lehetővé téve számára, hogy betöltse szabályozó és döntőbírói funkcióit a nemzetközi konfliktusokban. Ma is lecsökkentett presztízsével és gyöngült erejével mennyi nehézséget okoz ez a vérszorgó Népszövetség Olaszország agresszív imperialista politikájával szemben. És nem érdektelen felemlíteni, hogy a fajvédelem kérelmetlenül látától elfogott Németország alkalmazhatta sovén antiszemita programját a német területen, hol a kisebbségi statutum nem volt érvényben, de kénytelen volt ezt a kisebbségi statutumot tiszteletben tartani Felsősziléziában, ahol érvényesült a békeszerződés kisebbségi Klausulái. Nem akarom ebből azt következtetni, hogy antiszemita politikát nem lehet gyakorolni a nemzetközi szerződéses látszólagos tiszteletben tartása és az alkotmány szilveszteres respektálása mellett. Különböző mértékben az összes politikai pártok és az összes kormányok ténykedései bizonyították, hogy sem külső, sem belső okok nem akadályozták ezt meg.

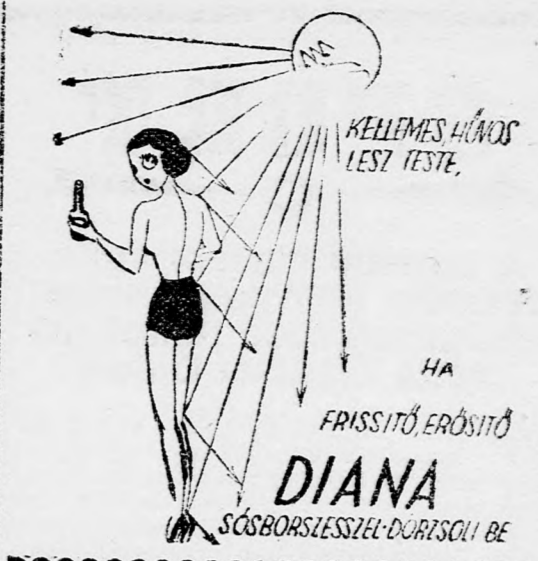
Aktív, defenzív zsidó politikai szervezet kell!

— Hogy mi a mi teendőnk? Nemcsak az új párt megalakulása való tekintettel, hanem a romániai zsidóság általános helyzete, az országban uralkodó hangulat és a németországi lecke tanulmányai is parancsoló szükségessé teszik a romániai zsidók aktív megszervezését és összefogását. Erőteljes, defenzív politikai szervezetet kell teremteni, amely megfelelő tekinthetőséggel elvitathatatlan hozzáértéssel rendelkezzen azon erő fölött, amelyet a csaknem egymillió lelket számláló romániai zsidó lakosság képvisel. A zsidóknak a többi pártok közötti szétszóródása nemcsak az ellenálló és védelmi erő gyengülését vonja maga után, de szerencsétlenségre az antiszemitizmus megerősödését idézi elő, mert mindegyik politikai párt elsősorban az ellenfél zsidó agitátorait tartja szem előtt. A mi politikai harcaink hívója mellett, amikor ószi románok vonják egymás román származását kétségbe, csak hogy politikai ellenfeleikön üthessenek, kicsoda antiszemita orgia zudulna az országra, ha mindegyik párt rátámadna a másik pártban levő zsidókra.

Amit szabad Leon Blumnak

Más országokban, más lélek mellett ez az érv nem teljesen érvényes. Ott voltam Versaillesben 1926-ban a francia alkotmányozó gyűlés nagy vitáján, amikor Poincaré heroikus intézkedéseket javasolt a francia frank megmentésére. A két törvényhozási ház hangulata és légköre, a sajtó, a közvélemény, mind Poincaré mellett álltak, akiben a francia nemzet megmentőjét látták. Mégis Leon Blum egy ragyogó beszédében nehéz helyzetének világos tudatában és teljes felelősség-érzetével támadta a Poincaré által javasolt politikát és a szocialista megoldásokat indítványozta. Az egész nemzetgyűlés és élén Poincaréval az egész kormány tisztelettel hallgatta az egyetlen kritikai és támadó felszólalást, Poincaré pedig egy a dolgok vélelme vágó logikus és alaposan felépített replikában megdökolta a kormányának programját. Egyetlen ellenséges szó nem hangzott el, amely elvittatta volna Blumtól a jogot, hogy a francia nemzet sorsának más partok felé való irányítását javasolja, a sajtó pedig, ideértve az Action Française-t, egyetlen antiszemita jellegű visszhang sem.

— 1934 február 6-án a Daladier-kormány megbukott és Blumnak, aki már több kormányt bukott meg, része volt a Daladier-kabinet megdöntésében is. A haragos Daladier eljött egy szót, amely Blum származására célozott. Kénytelen volt kimagyarázkodni, visszavonni ezt a szót, saját pártíveinek kérésére, ma pedig Daladier és Blum kollektívan és szolidárisan állnak egymás mellett a fasizmus elleni harcban, a demokrati-

kus front megszervezésében. Idézhetném még a Melchet lordok: apa és fú példáját, akik elhagyták a Lloyd George elnökléte alatt álló liberális pártot, miután ebben a pártban futottak meg politikai karrierjüket. Lloyd Georgenak egy jelentéktelen pártíve azt hitte, hogy szimpatikussá teszi magát vezére előtt, midőn kijelentette, hogy a két lord Judás fajtájának hagyományához hiven árulta el a pártot. Lloyd George élesen tiltakozott, kikérte magának, hogy egy egész fajt vádoljanak meg valamely egynévi visszatetsző cselekedete miatt — sőt ebből az alkalomból a nemes sémista faj érejét dicsőítette. A két Melchet csakugyan árulást követett el — mondotta Lloyd George — de saját fajtájuk hithűségét, odaadását és szabadélvűségét árulták el.

— Számos más példát hozhatnék még fel. Tény az, hogy a romániai politikai atmoszférának nagy fejlődésre van még szüksége. hogy a zsidók zavartalanul közreműködheszenek a román politikai párokban. Addig az új antiszemita párttal, vagy más, a jövőben teremendő antiszemita pártokkal szemben az egyetlen aktív és védelmi politikai szervezet az egész zsidó párt, amely a megszerzett polgári és politikai jogok védelmét szolgálja anélkül, hogy befolyást akarna gyakorolni a román sorsra, amelynek irányait a román nemzet van hivatva a maga hangulatának és hajlamainak megfelelően meghatározni.

van arra, hogy hisztérikus módon teleordítsák az egész környéket: „A zsidók tünösök a mi szerencsétlenségünkért!” és hasonló jelszavakkal, mert ebben a pillanatban úgy érzik, hogy ezzel divatok lesznek. A nemzeti szocializmus azonban, mely tudatában van fizikai és morális erejének, másképp látja a dolgokat.

Egyes polgárok, akik meg vannak zavarodva, uton-útfélen sirják, hogy a zsidóknak újra jól megy Németországban. Minden sasorr láttára dühbe gurulnak, ami tragikomikus benyomást kelt, mert úgy látszik, hogy egy előzőleg lehörpintett korszak sörnek a következménye.

Az ilyen fajta tevényt megvásárolnak néhány cédulát, melyre zsidókat gyalázó szöveg van nyomva és aztán „feláldozva magukat a hazáért” megkapulnak a zsidó tüzetek mellett, ráragasztják ezeket a cédulákat a kirakatokra és uszgyi, futásnak erednek! Micsoda bravur. Mily nagy bátorságuk lehet e „harcosok”-nak, akik százszázalékos „nácik”-nak hiszik magukat!

Mi írtozunk az ilyen hősiességtől!

Majd így folytatja: „A zsidókérdés megoldása nem a zsidókkal, hanem velünk kezdődik. Aki szabadon és érdektelenül, hiven és fegyelmezetten áll a helyén, teljesítve a „Führer” akaratát, annak semmit sem tehetnek sem a zsidók, sem a zsidóság. Ezért a megoldás pozitív és nem negatív feladat, nevezetesen, minden ember a maga tökéletességére kell, hogy törekedjék, ahelyett, hogy tulkiabáljon másokat megvetésének proklamálásában.

Es ez vonatkozik a zsidókat és az árjakat illetőleg is.“

Vajjon mit jelent ez? A nácik csakugyan emberségesebben akarnak banni a zsidókkal és tárgyilagos magaslatra akarják emelni nézőpontjaikat? Aligha. Sokkal bizonyosabb, hogy már maguk is félnek attól a szörnyetegtől, melyet a zsidókra szabadítottak és ma már maguk is látják, hogy a gyűlölet szörnyetege, melyet maguk formáltak és alakítottak, saját hatalmukat is fenyegeti és nem fog megállani a zsidó kirakatoknál, hanem tovább fog menni a hatalom bátyjai felé.

SELECT MOZGO

1. GYERUNK HOLLYWOODBA
(Modern Hamupipóke)
Végtelenül kedves zenés vigjáték, főszerepekben: Marion Davies és Bing Crosby.

2. ESZKIMÓ
Peter Freuchen világhírű regényének filmváltozata, csodálatosan szép felvételekkel, főszerepben: MALA, a világhírű eszkimó.

A nácivezérék is megijedtek az antiszemita zavargások rémétől

„Csak a gyávák és tökéletlenek ütik a zsidókat” — írja a westfáliai nácik hivatalosa, Heildorf megtiltja az antiszemita kilengéseket

Berlin, július 31. A legutóbbi németországi antiszemita zavargások és agitációk, úgy látszik, a nemzeti szocialista rezsim vezetőköreit is megijesztették. Bizonyos vezetőköri körök ugyanis attól félnek, hogy a zavargások és rendbontások sorozata olyan áramlathoz vezetnek, ami a kormány hatalmát is megrendítheti, olyan áramlatnak nyitnak utat, amit nem fog tudni már uralni a nemzeti szocialista rezsim.

Es ez az aggodalom nem is alaptalan. Nyilvánvaló ugyanis, hogy a zavargások szorosan összefüggenek a tömegek általános elégedetlenségével. A kormány olyképpen igyekszik kiparizni ezt az elégedetlenséget, hogy magas funkciókat juttat a radikális elemek vezetőinek és ilyen elégtételadással próbál flastromot tenni a német tömegek égő seibeire. Megállapítható azonban, hogy a radikális nácivezetőket éppen azokra a posztokra állította a kormány, amelyek az egyéni mozgásszabadság korlátozásának kötelességével járnak. Így az új berlini rendőrprefektus, Rell-

dorf gróf, a radikális nácik exponens vezetője rendeletet bocsátott ki, melyben kategórikusan megtiltja az antiszemita zavargásokat.

Különösen súlyos szankciókkal fenyegetik azokat, akik üzletek ellen követnek el támadásokat. Heildorf rendelete többek között a következőket tartalmazza:

„A zsidók elleni harcban más utjai vannak és aki izolált akciókban vesz részt és ellenszegül ezen rendelkezésnek, az önmagát helyezi az állam és a párt keretein kívül és szankcióknak teszi ki magát.“

Nem kevésbé érdekes az a cikk, amely erről a kérdéstről a nácik westfáliai hivatalos lapjában, a „Landeszeitung”-ban látott napvilágot. A cikket a kerület nemzeti szocialista parancsnokának helyettese írta alá. Beszél a zsidókérdésről és kategórikus módon dezavválja azokat az eszközöket, amelyekkel Streicher operál. Többek között a következőket írja:

„A gyáváknak, a tökéletleneknek és a bizonytalan embereknek talán szükségük

Belegységélyző bélyegek,
alkalmazottak, munkások,
cselédek stb. kötelező biztosítására minden **dohánytözsde**ben kaphatók

1935. AUGUSZTUS 1.
gy megkönnyítsék az ál-
nak az ekzekutív meg-
munkáját, az ezirányu
között nyomban a
szások befejezése után,
szessus megnyitása előtt
a tárgyalások pozitív
meg, úgy az ekzekutív meg-
szessus előtt néhány nap-
még pedig a legköze-
periódusra irányuló
hallgatása után. E gon-
kétségtelenül lényege-
áni a kongresszus szin-
.
us a rendelkezésre álló
mennyesen teljesítesse
munkát végezhesen, a
adatait a legfontosabb
ncentrálni és a biztont-
egyes javaslatok felol-
yitkozni, míg a kevésbé
más testületre döntésére
gresszus elé csak alap-
slatokat fognak enged-
anyagot az új Actione
mely nyomban a kongre-
sülését megtartani. E
bizottságok és a bi-
korlátozni fogják.
hogy ily módon sike-
szessus elnökségének az
mónikus munkáját és a
szinvinlátat biztosí-

el-lábbal
ország
sál
ért
esen a Thana tó kör-
gü a sudnai gyapot-
ból. Nyugodtan néz-
Nilus forrásvidéke
üljön? Anglia tudja
kkel jár a benszült
ázados olasz uralom
közegészségügyi in-
ben Abesszinia je-
essága megkétszere-
benszültöttek kitűnő
annyi katonát so-
ában, amennyit akar.
dan határán megje-
nat komoly veszedé-
Olaszország megte-
koncentrál az Indián-
án. Nem kell azon-
l beszélni, de akinek
hogy Olaszország
kinőni magát.
ameyek miatt Ang-
éseinek utját akar-
s politikai ügynökei
vannak. Abesszinia
politikai ügynökök-
a felé irányuló esze-
nek. Emiatt Olasz-
osság előtt is pa-
rancaország nem
ni az angol törek-
mült az a gondolat,
emetországot. Am
osan kockázatos já-
Németországban azt
át a Duna-medence
setleg visszalehetne
a hódító háborútól.
hajánlott angol en-
ták elfogadhatók-
népszövetségi ta-
en semmit sem

esetet: háboru
Abesszinia között.
osra veszik, hogy
Abesszinia kény-
i jogokat elisner-
usról Addis AL-
szféráról és tech-
ak beszélni. Annyi
közvéleményének
barátkoznia az
esszinia területén
Ha Európában
rel járó helyzet
el az olasz impé-
pítottknak tekint-

SPORT

A cernauti Makabi egyik vezetője irányítása mellett instruktorkepző tanfolyam vette kezdetét Clujon

Cluj, július 31. (Az Uj Kelet tud.) A Makabi mozgalom beindulásával egyidejűleg nagy szüksége érződött annak, hogy az egyes zsidó sportegyesületek kereteinek a Makabi program alapján való átszervezéséhez megfelelő képzettségű bíró vezetőség álljon rendelkezésre.

A cluji Haggyibor ezt a problémát könnyen oldotta meg. Makabi-bizottsága érintkezésbe lépett a cernauti Makabi tartományi vezetőségével, kérve, hogy a Makabi-munka beindítására, valamint a munkaprogram gyakorlati ismertetésére küldje ki egyik képzett instruktorát. A cernauti Makabi, amely Romániában mintaszerű Makabi szervezetekkel rendelkezik, készséggel állott a Haggyibor rendelkezésére és a keddi napon meg is érkezett a kiküldöttje Kamillo Hornik személyében.

Kamillo Hornik egyike a legképzettebb Makabi vezetőknél. Tizenöt éves Makabi múlt áll a hátamögött, Közép-Európa majd valamennyi országában működött már mint Makabi-instruktor. Így többek között az ő nevéhez fűződik a bulgáriai Makabi mozgalom keletkezése, valamint huzamosabb ideig vezette sikerrel mint technikai vezető a bucuresti Makabi tornaszakosztályát is.

A Haggyibor mellett működő Makabi-bizottság, tekintettel arra, hogy Hornik csak rövid ideig maradhat Clujon, úgy döntött, hogy "instruktorkepző tanfolyamot rendez, amelyen az egyesület szakosztályainak valamennyi vezetője, a központi vezetőség tagjai, a cionista ifjúsági szervezetelek egy-egy képviselője, valamint a Makabi-bizottság rendes és adoptált tagjai vesznek részt. A tanfolyam csütörtökön este 9 órakor a neológ iskola kistermében veszi kezdetét.

Augusztus 14-én lesz az aradi Hakoah Kfar Hamakabi disztornája

Cluj, július 31. (Az Uj Kelet tud.) Az erdélyi zsidó sportegyesületek — mint a világ valamennyi Makabi sportegyesülete — augusztus hó folyamán a Kfar Hamakabi alapra sportünnepségeket rendeznek. Mint azt tegnap számunkban megírtuk, az erdélyi sportegyesületek között az első, amely a sportünnepség dátumát megállapította, az aradi Hakoah volt, amely mintegy kétszáz tornászának bevonásával disztornánépélyt rendez ki részét a nemes akcióból. Ezen közleményünkbe azonban sajnálatos tévedés csuszott be, minthogy az aradi Hakoah Kfar Hamakabi disztornája nem augusztus 7-én, hanem augusztus 14-én este fél 10 órai kezdettel lesz.

A cernauti Makabi jubileumi tornájával egyidejűleg kerül előtérbe a zsidó sportegyesületek országos bajnoki teniszerenyje

Cluj, július 31. (Az Uj Kelet tud.) A cernauti Makabi szeptember 7—8-i jubileumi tornájával egyidejűleg szeptember 5, 6, 7 és 8-án kerülnek előtérbe. Cernautiban a Makabi-bajnoki teniszerenyek. A bajnoki versenyen a következő szakmák szerepelnek: Férfi egyes, női egyes, férfipáros, vegyes páros.

A versenyek a következő feltételek mellett kerülnek lejárásra:

1. A versenyen minden amatőr zsidó versenyző, aki valamely Makabi kötelekbe tartozó zsidó sportegyesület tagja, résztvehet.
2. A versenyt az FSRT szabályai szerint játsszák.
3. Versenylabda kizárólag Dunlop Fort 1935.
4. A versenyszámok mindegyike háromszettes (best of three), kivéve a döntőket, amelyek ötszettesek.
5. Nevezési díj: csak egy számban 40, két számban 60, minden számban 80 lej.
6. A versenyek Makabi-bajnoki jellegűek. A férfi egyes győztese nyeri az Ing. Michael Schindler-kupát, a női egyes győztese a dr. Karl Nussenbaum-kupát. A helyezettek oklevelet nyerneik.
7. Nevezések legkésőbb augusztus 4-ig küldendők az erdélyi zsidó Makabi szervezet elnökségéhez, amely továbbítja azokat a cernauti Makabihoz.
8. Sorsolás szeptember 1-én.
9. A versenyen résztvevő teniszezők díjban étkezést és lakást kapnak.

Aranykönyvi bevezetéssel örökíti meg a cernauti Makabi jubileumi elnökeinek nevét. A cernauti Makabi ez évben ünnepli fennállásának 25 éves évfordulóját. A rendkívül értékes jubileummal egyidejűleg ülik meg Schindler Michael mérnök, a cernauti Makabi jubileumát is, aki ez évben aktív elnökségének tizenöt éves évfordulóját ünnepli. Minthogy a cernauti, valamint a bucovinai Makabi fejlődésének mai fokához nagyrészt Schindler agilis és lelkes tevékenysége révén érkezett el, a Romániai Makabi Szervezet elnökségét elhatározta, hogy Schindler

mérnök nevét érdemeinek elismeréséül a kettős jubileum alkalmából aranykönyvi bevezetéssel örökíti meg. Minthogy az aranykönyvi bevezetés összege 12.000 lej tesz ki, az ekzekutív úgy határozott, hogy ezt az összeget a zsidó sportegyesületekkel karöltve hozza fel.

A KAC táncestélye. A KAC futballszakosztálya augusztus 3-án, vasárnap a Calea Moşilor 30 szám alatti Zajzon-kertben nyári táncestélyt rendez. Beléptidij 20, családjegy 50 lej. Kezdeté 9 órakor.

Ujabb fordulat a román-magyar sportbéke felé. A román-magyar sportbéke vajdó kérdésében kedvező fordulat történt, amely alkalmas lehet ennek a kérdésnek végleges rendezésére. A román labdarúgószövetség levelében közölte a MLSz-szel, miszerint engedélyezte a Hungária kétnapos cluji játékát. A levelben a román szövetség annak a reményének ad kifejezést, hogy a magyar csapattal néhány felelős sportvezér is lejön Clujra, hogy itt a román vezető sportvezérekkel a béke kérdésében lépések történhessenek.

KÖZGAZDASÁG

Mozgalom indult meg a szesznyakereskedők rendkívüli közgyűlésének összehívása iránt

A szeszmonopolkérdés szétosztását a monopolvezérigazgatóság koncesszionált szétosztó állomások útján gyakorolta, amelyek az árakat eljuttatták a közret legmesszebb eső községekbe is s emellett kötelezettséget vállaltak abban az irányban is, hogy ahol megfelelő forgalom nem mutatkozik, saját rezsisben felállított raktárak útján gondoskodnak a forgalom emeléséről. A szétosztást a szesznyakereskedelemlennek ismert régi cégei vállalták, amelyek teljes agilitással és üzletágra bazirozottak működésüket s nagy forgalmat értek el, mivel a számukra biztosított jelentéktelen prémium mellett csak így vált lehetővé az üzletág rentabilitásának biztosítása.

A szétosztó állomások hatalmas forgalmának láttán, egyre többen és többen igyekeztek koncesszióhoz jutni, úgy hogy egy-egy megyében több állomás is működésbe lépett s a monopolvezérigazgatóságnak külön gondot okozott az érdekek összegyeztetése és az együttműködés biztosítása. A régi cégek látván, hogy nagy áldozataik gyümölcsét mind többen és többen élvezik, helyzetük stabilizálását kérték, ekkor jelent meg 1933 őszén a rendelkezés, amely a szétosztó állomások koncesszióját nyilvános árlejtés elé utalja. Ez év áprilisában azonban a végrehajtási utasítás ez utóbbi rendelkezését nem hajtották végre. Amikor a pénzügyminisztérium a költségvetés összeállításánál azt tapasztalta, hogy a várható jövedelmek nem fogják fedni azt az összeget, amelyet szeszbevitelből előirányoztak, utasítást adott a monopolvezérigazgatóságnak arra, hogy irasson ki árlejtéseket akként azonban, hogy az egyes szétosztó állomások által vállalt forgalom fedje a költségvetési előirányzat összegét.

Az árlejtési hirdetmény az egyes megyék eddigi fogysztásával szemben husz-huszöt százalékkal magasabb ártábla-forgalom elérésének kötelezettségét vette alapul. Ennek biztosításul készpénz, vagy állampapír letétet kötöttek ki. Emiatt a régi szétosztó állomások legtöbbje hosszantartó tanácskozások után arra az álláspontra jutott el, hogy nem vállalhatja a kikötött limitet. Csak feltételes ajánlatokat adtak be s így az első árlejtések kizárólag néhány megyében vezettek eredményre. Az új árlejtésen kívülállók is részt vettek, köztük számos szövetkezet, amelyeknek a szövetekezeti törvény árlejtések esetén előnyt biztosít. Ezek vállalták az előírt és aligha elérhető mennyiséget, amelyek következményeként a szakmában rövidesen új vállalkozásoknak kell megkezdniük működésüket.

GAZDASÁGI TANÁCSADÓ

S. S. Bizományi szerződést ugyanolyan feltételek mellett lehet kötni, mint bármilyen más szerződést. Nem szükséges tehát közjegyzőhöz mennie, hanem tökéletesen elegendő a két tarty előtti láttamozás is. Ami a szerződésre ragasztandó repülőbélyeget illeti, mindössze 2 lejes bélyeget kell alkalmazni.

Dr. B. L. Szives elnözését kérjük azért, hogy a kért felvilágosítást még nem tudtuk megadni, de egyrésztől a bírósági szünet, másrésztől a kérdéses ügyben érdekelte ügyvéd távolléte miatt nem tudtuk a pontos adatokat beszerezni. Reméljük, a közel napokban kielégítő választ adhatunk.

Ujabb elintétek a Regna körül. A nászauvidéki közbirtokossági erdőségek kitermelése alakult Regna körül a napokban ismét fellángolt az ellentét. A bistrítai erdőgazdálkodást ugyan, amely a Regna erdőállományának szakszerű kitermelését ellenőrzi, nemrégiben Násáudra helyezték át. Ezt az áthelyezést a Regna körül kialakult egyik érdekcsoport Laurențiu Oana szenátor-nak tulajdonítja, aki a 44 határvideki közbirtokosoknak intenzív vezető szerepet játszik. Az Oana-csoportot most azzal

szüket. Amint az előrelátható volt, az üzletből kiszoruló szakmabeliek támogatására az új szétosztók csak abban az esetben számíthatnának, ha a forgalom terén megegyezés jön létre közöttük. Ez a legtöbb helyütt nem sikerült, mert az előírt mennyiséget a nyakereskedők legtöbbje még közvetve sem merle vállalni. Az új cekek, amelyek a forgalom mellett nagy haszonra számítottak, szintén ajótték közben arra, hogy a prémiumból legfeljebb költségeik térülnek meg. S így minden törekvésüket arra kellett irányítaniok, hogy vevők haszonrészesedésének egyrészt megszerezzeik kiskereskedők közvetlen kiszolgálása s más intézkedések révén.

A helyzetet, amely a nyakereskedelemre nézve kedvezőtlenül alakult, még súlyosabbá teszi a monopolvezérigazgatóság 26.629 szám alatt kibocsátott rendelete, amely megtiltja a nyakereskedőknek azt, hogy monopolickeket kiszállíthassanak az ügyfelekhez s csak azt engedí meg, hogy azon ügyfeleiket szolgálhassák ki, akik raktárukba jönnek az áruért. Ezenfelül a rendelet felére szállítja le a nyakereskedők eddig élvezett hasznát s az elvett felérzést szintén a szétosztó állomásoknak juttatja. Az erdélyi szesznyakereskedelembe a kiszállítás bevezetett szokás. Minden ügyfélnek naponta gépkocsin és szekerben szállítják ki rendeléseit. Ha a rendelet érvényben hagyatnék, be kellene szüntetni az üzlet továbbvitelét, hiszen alig képzelhető el, hogy a kiskereskedők járművet vegyene bérbe azért, hogy beküldjenek áruát a raktárba, amikor a szétosztóállomásoktól azt háhozszállítva megkaphatják fuvarozási költségek nélkül is. Az intézkedés fenntartása nem lehet államkincstári érdek sem. A monopolickek eladásából így kiszorított nyakereskedelmet belekényserítették abba, hogy teljes erővel belefeküdjék a nem monopolizált árúk eladásába. A nem monopolizált árúk kitermelésének előretörése esőkkenést fog jelenteni kétségtelenül az állami jövedelmekben is.

A monopolvezérigazgatóság rendelete beleütközik a monopoltörvénybe is. Országos mozgalom indult meg abban az irányban, hogy a szesznyakereskedők rendkívüli közgyűlése összehívassék s állást foglaljon a nyakereskedelem súlyosan érintő intézkedésekkel szemben. Ha nem sikerül eredményt elérni, a régi cégek alkalmazottai ezreit lesznek kénytelenek elbocsátani. A helyzetet még súlyosbítja az a körülmény is, hogy egyes helyeken a monopolvezérigazgatóság rendelkezéseit úgy értelmezik, hogy a kiszállítási tilalom a nem monopolizált árúkra is vonatkozik.

vádolják, hogy az erdőgazdálkodás átköltöztetését ő eszközölte ki a kormánytól, mivel ezáltal lehetővé vált, hogy az államnak 28 millió lejért épületet adjanak el a hivatalok elhelyezése érdekében. Az áthelyezést egyébként törvénytelennek minősítik, mivel a ma is érvényben levő 1890 évi törvény, amely a határvideki közbirtokosság vagyonának kezelését szabályozza, kifejezetten úgy intézkedik, hogy az erdőgazdálkodásnak Bistrítan kell székelnie.

Az erdélyi fakereskedők mozgalma a vasuti tarifa redukálása érdekében. Az erdélyi Fakereskedők Egyesületét most tartotta közgyűlést Aradon Schelsinger Farkas, illetve Mezey Márton elnöklete alatt. A közgyűlés elhatározta, hogy a CFR-nél intervenálni fog a vasuti szállítási díjszabásnak a faipari termékekre vonatkozó díjtételei redukálása érdekében és az akció sikerének biztosítására a kereskedelmi kamarák és az Ugir támogatását fogja kérni. Foglalkozott a közgyűlés a sánicolaulmarei kereskedők azon panaszaival, hogy az eladók nemcsak a fakereskedőket, hanem a nagyobb fogyasztókat is közvetlenül látogatják és elhatározta, hogy megkeresésben fogja a faipari vállalatokat felkérni ennek az anomáliának a megszüntetésére. Végül elhatározta a közgyűlés, hogy felkéri az egyesület tagjait, hogy a bevásá-

roit áruroló számlák mindegyikéből az egyesület részére 2 ezreléket levonásba hozzanak és ezt a feltételt már a megrendelés feladásakor a megrendelő ivre rávezetessék.

ARLEJTÉSEK. Augusztus 5-én a zlatnai városháza gazdasági hivatalában árlejtést tartanak 729 köbméter gyertyán tűzifa értékesítése céljából. — Augusztus 22-ikén a sgheti elmeógyógyászati intézet gazdasági hivatalában árlejtést tartanak napi tejszállítás érdekében. — Augusztus 17-én az aiudi állami szanatóriumában árlejtést tartanak liszt, hus, és fűszerekkékk beszerzése érdekében. — Augusztus 22-én a Huedini városházán árlejtést tartanak egy földalatti benzinkut építési munkálatainak vállalatba adása érdekében. — Augusztus 13-ikán az oradeai városházán árlejtést tartanak a Ruilkovszki temető halottaskamrájában felállítandó hűtő-készülék beszerzése céljából. — Augusztus 6-ikán a muresmegyei Subcetate község hivatalos helyiségében árlejtést tartanak 7 hektár erdő kitermelése érdekében.

APRÓ HIRDETESEK

Egyesületi közlönetét egy szi 2 lej, vasárnapi közzététel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díje előre fizetendő. Jelölés levelet csak úgy továbbítunk, ha pontos címet mellékelve van.

Házasságokat biztos eredménnyel közvetlen a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „Móra” iroda, Cluj, Regele Ferdinand 116.

Ebédőberendezés, modern eladó. Megtekinthető St. Regalá 8, portánál.

Cluji orvos új típusu, jó állapotban levő diathermiát és quazilámpát keres megvételre. Cim a kiadóban.

Makulaturapapir megfelelő árban kapható. Cim: Fundația Principele Carol, Piața Gării 8. szám.

Benősiúne 28 éves, izr. vallásu géplakatos, vizsgázott sofőr, saját luxusgépjé van, a sörös szódavizszakmába, esetleg megfelelő hozománnyal önállósítaná magát jófogalmu kisebb helyen. Cim a kiadóban.

Pesti és Magas jelülegre levél van a kiadóban.

44 éves izr. intelligens, csinos, gyermektelen uriaszony székelyföldi városban szép házbal és jól jövedelmező foglalkozással, tisztességes, jóméjelenésű uriemberrel megismerkedne komoly szándékból. Csakis kifogástalan jellemű urak irjanak „Jövedelmem havi 10—15.000 lej” jelülegre a kiadóba.

Rőfősüzletbe megbízható, fiatal, ügyes kiszolgáló fiu vagy leánysegéd azonnal felvételt. Román nyelv tudása megkívántatik. Ajánlatokat „Székely vidéken” jelülegre a kiadóba.

Potomáron vehet nehéz bronz és kromozott ebédősillárokat, asztali lámpákat. Str. Ion Miorescu 3, délelőtt 11—13 között.

Méregképes könyvelő, román, magyar levelező félnapos elhelyezkedést keres, valamint órákonyvelést is vállal. „Perfekt” jelülegre a kiadóba.

Két nagy uccai parkettes szoba, előszobával, orvosi rendelőnek is megfelelő, azonnalra kiadó. Cim: Reg. Ferdinand 34, I. em. 15.

Szeszfűző, gépészvizsgával rendelkezik, jelenleg állásban van, üzembeszűntetés miatt állást keres. Róth József Iclodul-Mare, jud. Someș.

I. Silone: Fontamara

A Marsica földhöztapadt parasztjainak, akikre Mussolini büszke, mert csak egyszer esznek naponta, színes életeleirása a faszizmus uralma alatt.

Ára 60 lej Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

Ma kövekor

Bírói letéti vásárolt ház erősítette

Bucuresti, július A bucuresti táblanács tegnap tárgyalás és Nacht fellebbe tal néhány nappal tartóztatási végzésre vetve azzal, hogy reménytelen volna sét és erről felirat lóbrót, annak a nézést, hogy ez az ezése után, saját ké lára fogja helyeznek tagjai Racovia dovan tanácsosok nulumányozta az új tanácsa előtt sem jelenhetnek meg, hetnek szót. Felsz ügyészesség képviselő írásban terjeszt cu táblai főügyész ügyészesség részéről Nacht fellebbezését tatra arra, hogy a sége szükségessé t őrzéiben tartását, elkövetett bűncselek az egész ország kö visszhangjára.

Linné tartózt

Nacht és Calator feliratban igyekeztek bebiztosítani. Calatore képpen nagy erőfesz bizonyítására, hogy sára nincs szükség, helyzeténél fogva sz tani. Másrésztől azt torescu esetében nem ról, miután az ezre ségeket tett Vasilescu transzferügylek tör tudomása lett volna tanácskozáis után n visszautasította. Már ban jelentették, hogy tartóztatási végzést mayer mérnök, Vas aki sokkal nagyobb büzög egészen kétes amelyeket Vasilescu venység ma tárgy végzést. Érdekes, ho is kérte letartóztatá zót, hogy beismerő nincs biztonságban.

Mint ismeretes, Rórsult belgák képvis dított, amelynek célj Benito Mussolini ucc

CSALÁD-ÉS TULAJDONVÉDELME

NYUJT

PHO

ÉLETBIZTOSÍTÁS

Manoilescu bírói uton követeli magának a bank-kormányzói méltóságot

Bírói letétbe helyezték Vasilescu és Nacht belga pénzen vásárolt házáinak jogvedelmét. A táblai vádtanács is megszüntette Nacht és Calatorescu letartóztatási végzését.

Bucuresti, július 31. (Az Új Kelet tud.) A bucaresti tábla mellett működő vádtanács tegnap tárgyalta Calatorescu ezredes és Nacht fellebbezését a törvényszék által néhány nappal ezelőtt megerősített letartóztatási végzés ellen. Vasilescu számot vetve azzal, hogy próbálkozása amúgy is reménytelen volna, visszavonta fellebbezését és erről feliratban értesítette a vizsgálóbírókat, annak a reményének adva kifejezést, hogy ez az előzetes vizsgálat befejezése után, saját kezdeményezéséből szabadlábra fogja helyezni. A vádtanács, amelynek tagjai Racoviceanu, Tristorian és Radovan tanácsosok voltak, alaposan áttanulmányozta az ügy aktáit. A tábla vádtanácsa előtt sem a letartóztatottak nem jelenhetnek meg, sem védőik nem emelhetnek szót. Felszólalási joga csak az ügyésznek képviselőjének van, míg a védők irásban terjesztik elő érvelésüket. Az ügyész részéről maga Codin Stefanescu táblai főügyész kérte Calatorescu és Nacht fellebbezésének elutasítását, rámutatva arra, hogy a vizsgálat eredményessége szükségessé teszi mindkét vádlott őrizetben tartását, különös tekintettel az elkövetett bűncselekmény súlyosságára és az egész ország közvéleményében keltett visszhangjára.

Linzmayr maga kérte letartóztatását

Nacht és Calatorescu védői részletes feliratban igyekeztek megindokolni fellebbezésüket. Calatorescu ügyvédei különösképpen nagy erőfeszítéseket tettek annak bizonyítására, hogy védenekük fogvatartására nincs szükség, miután társadalmi helyzeténél fogva szökéséről nem kell tartani. Másrészt azt vitatták, hogy Calatorescu esetében nem is lehet szó vétségéről, miután az ezredes jóhiszemű sziveségeket tett Vasilescunak anélkül, hogy a tranzferügylet törvényszerű háttéréről tudomása lett volna. A vádtanács rövid tanácskozás után mindkét fellebbezést visszautasította. Már egyik előző számunkban jelentettük, hogy a vizsgálóbíró letartóztatási végzést bocsát ki F. K. Linzmayer mérnök, Vasilescu „titkára” ellen, aki sokkal nagyobb szerepet vitt a különböző egészen kétes devizaügyletekben, amelyeket Vasilescu lebonyolított. A törvényszék ma tárgyalja a letartóztatási végzést. Érdekes, hogy maga Linzmayer is kérte letartóztatását s arra hivatkozott, hogy beismert vallomásai miatt élete nincs biztonságban.

Mint ismeretes, Roger de Staerke, a károsult belgák képviselőjében keresetet indított, amelynek célja a Vasilescu által a Benito Mussolini uccában és Paul Nacht

által a Dragos Voda uccában eszközölt házvásárlási szerződések megsemmisítése. E kereset alapján, amelynek tárgyalását a bíróság október 15-re tűzte ki, Staerke az ilfovi törvényszék illetékes szekciójától azt kérte, hogy a két ház bérét és minden hozadékát gyűjtsék össze és helyezték bírósági letétbe mindaddig, amíg a megsemmisítésre irányuló kereset elintézését nyer. A kérés fölött tegnap ítélezett a törvényszék. A belgák képviselője, aki egyelőre 25 millió lej erejéig hitelezőképpen szerepel Vasilescuval és Nacht szemben, a törvényes előírásoknak eleget téve, kétmillió 800 ezer lej kauciót helyezett letétbe Vasilescu és kétmillió lejt Nacht házával kapcsolatosan. A bíróság, amelynek tagjai Duma elnök és Pastre bírók voltak, rövid tanácskozás után magáévá tette a keresetet és bírói ellenőrzés alá helyezte a Nacht által felesége és gyermekei nevére a Dragos Voda ucca 3. szám alatt vásárolt házat, amelynek gondnokává Gh. Brezeanu ügyvédet nevezte ki. A Vasilescu házzal kapcsolatos kereset ügyében augusztus 3-ra halasztották a tárgyalást, Vasilescu ugyanis kiskorú gyermekei nevére vásárolta meg a 12 millió lejes Mussolini uccai bérpalotát és az augusztus 3-iki tárgyalásra szükségessé vált személyes beidézése, mint a kiskorúak törvényes képviselőjének. A panama ügyben egyébként a vizsgálat azért nem haladhatott előre, mert az ügy dossziéi Calatorescu és Nacht fellebbezésével kapcsolatosan a vádtanács előtt fektették. A vizsgálóbíró időközben házkutatást tartott a Banca Nationalánál, ahol áttanulmányozta az összes Vasilescu által közvetített tranzferügylet okmányait. A vonatkozó okmányokat a vizsgálóbíró nem vitte magával, miután semmi olyan új momentumot nem talált, amely Vasilescu elleni vádat átáramaszthatná volna. Ezzel szemben ismét szembesítették Linzmayer mérnököt és Axle Lohmét, a svédek közvetítőjét. Mint ismeretes, Vasilescu egy állítólagos és a Banca Nationalától származó hamis levéllel győzte meg a svéd cégeket arról, hogy tranzfer keresetük elintézését nyert. Úgy Linzmayer, mint Lohmé tagadják, hogy a hamisításról tudomásuk lett volna. A levelet Lohmé Linzmayer-től kapta, ennek viszont Vasilescu adta át, a kellő diszkréció mellett. A hamis levélrendszert Vasilescu nagy előszeretettel alkalmazta, mert ennek segítségével meggyőzte klienseit az ügy elintézéséről, visszakarta az általa és Calatorescu által felvett jutalékok fedezetül zsíralt váltókat, másrészt hivatkozhatott arra, hogy a Banca Nationala eredeti leveléről van szó, amelyet expedálás végett vissza kell származtatni a bankhoz. A levelet visszakarta, megsemmisíthette és így elűntette bűnösségének bizonyítékát.

A fényképmásolat megállapította a levél hamisítását

Vasilescu természetesen tagadja, hogy hamis levelet adott volna át Linzmayernek. Tagadása azonban aliga fog használni neki. Az Erichson cég nagyszerű másolatot készített a levélről. A Banca Nationalánál eszközölt vizsgálat megállapította, hogy a levél iktató száma egy egészen más aktára vonatkozó iktató számnak felel meg és hogy ilyen levelet a jegybank nem expedált. A hamisítás így egészen nyilvánvaló és csak az lehet vitás, hogy Vasilescu egyedül követte-e el, vagy pedig Linzmayer és Lohmé tudtával és közreműködésével.

Manoilescu jelentkezett

Dumitrescu alkormányzó, aki rágalmasért pert indított Nacht, Vasilescu és Calatorescu ellen, tegnap megjelent Manca ügyész előtt és igyekezett bizonyítani azon vádak és inszinuációk alaptalanságát, amelyekkel őt a három vádlott illette, megte-

pázva hirnevét és méltóságát. Dumitrescu rámutatott arra, hogy éppen azért mondott le, mert egyrészt elégtételt akart szerezni magának, másrészt lehetővé akarja tenni, hogy az igazságszolgáltatás akadálytalanul végezhesse munkáját. Egyébként a belgák és svédek kéréseiben hozott döntések egyszerűlegálisak voltak. Az új bankkormányzó személyére vonatkozólag még nem történt döntés. Zauceanu madridi követen kivij. Miha Constantinescu pénzügyi a miniszter nevével is emlegetik újabbban. Érdekes dolog, hogy a bankkormányzói méltóságára ismét pályázik Mihail Manoilescu, akit a Iorga-Argetoianu kormány annakidején királyi dekrétum-

mal mozdított el a bankkormányzói székéből. Manoilescu ezt a dekrétumot a közgazgatási bíróság előtt megtámadta és ez a keresetnek helyt adva, elrendelte Manoilescunak a bankkormányzói székbe való visszahelyezését, mielőtt üresedés állna be. Midőn a liberálisok hatalomra jövétele után Constantin Angheliescu lemondott a kormányzóságról, Manoilescu bírói uton hívta fel a pénzügyminisztériumot, hogy helyezték vissza „állásába”. A minisztérium nem vette figyelembe a felhívást és Grigore Dumitrescut nevezte ki. Most Manoilescu ismét bírói felhívással fordul a pénzügyminisztériumhoz, aligha valószínű azonban, hogy azt figyelembe vennék.

Két testvér egy üvegpalackban kér segítséget a nyílt tengerről

CONSTANTA, július 31. A tenger hullámai egy vöröses színű üveget sodortak partra, amelyben a következő tartalmu papírszeletet találtak: Adatok sürgős segítséget. A nyílt tengeren vagyunk és meghalunk az éhségtől és szomjúságtól. Puiu Mária és Marcel. A papíron nincs keltezés. A kikötői hatóságok intézkedésére ma délután két hidroplán és egy kisebb hajó indul a hajótörtek felkutatására.

A pátriárka az erdélyi román hitelélet megsegítését kívánja

Adjanak kölcsönt az erdélyi román bankoknak

Bucuresti, július 31. Az erdélyi hitelélet súlyos helyzete nagymértékben foglalkoztatja az összes köröket, amelyek azt nemzeti problémának tekintik. Ezzel kapcsolatban Miron Cristea pátriárka a következő nyilatkozatot adta az Univelsumnak: Mint volt erdélyi püspök, ismerem a hegyekentuli román bankok szerepét és jelentőségét gazdasági és nemzeti szempontból. Tevékenységük jellemzéséül említést teszek Bethlen gróf, a revizionizmus előharcosának akciójáról, aki biztos statisztikai adatok alapján állítja, hogy a magyar elem rövid időn belül elvész, helyét adva a románoknak, akik a bankok segítségével lépésről-lépésre kerítették uralmukba az erdélyi földet. Habár nem vagyok szakértő gazdasági téren, mégis az a benyomásom, hogy az erdélyi román bankok gazdasági és nemzeti szempontból arányilag többet nyújtottak, mint az öki-rályságbeli szövetkezetek. De mindennek fölött igaz, hogy amit ezek az intézetek tettek, saját eszközeik által tették, minden segítség nélkül. Ezek az intézetek, amelyeknek fennmaradását veszélyeztetve van, kényszerhelyzetükben kölcsönért folyamodnak, ebből a nyolc milliárdnyi alaptól,

amit az állam a román hitelélet ujjaépítésére szán, Nemzeti kötelességnek tekintem az erdélyi románok iránt a hegyekentuli levő hitelintézetek megmentését, mert ez magasabb államérdek és nemcsak az erdélyi románoké. E cél érdekében semmilyen erőfeszítés nem hiábavaló és semmilyen áldozat nem túl nagy. Szégyen lenne és megbocsáthatatlan politikai hiba, ha Nagy-Romániában Erdély területén eltűnne a román hitelélet.

Modern csőbutor és csillár
detail-kiszolgálásnál is
Gyári áron!

GRÜNWALD
KLUJ-DECEBAL 25 TEL. 7. 41

XIX. zionista világkongresszus

Luzern, 1935 augusztus-szeptember
Kongresszusi közlemények:

1. Jelentések a 19. kongresszusra:

- A zionista exekutívé jelentése (héberül, angolul vagy németül)
- A Keren Hajjeszód jelentése (héberül, angolul vagy németül)
- A Keren Kajemeth jelentése (héberül, angolul vagy németül)

Ára: 4.50 svájci frank

2. Hivatalos Kongresszeitung:

- héber kiadás;
  - német kiadás
- megjelenik minden nap a kongresszus és a Jewish Agency for Palestine Counciljának tanácskozásai alatt.

Előfizetési ára: 4 svájci frank

3. A kongresszus és a Council gyorsírói jegyzőkönyve

- héber kiadás
- német kiadás

Ára: 9 svájci frank

A fenti közlemények megrendelhetők a kongresszus irodájánál, melynek címe: Büro des 19. Zionistenkongresses LUZERN, Postfach Bahnhof, Romániai cím: M. Abraham Cer-naui, Str. Iancu Florilor 11.

CSALÁD-ÉS TULAJDONVÉDELME

NYUJT A PHÖNIX

ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

mlák mindegyikéből az szelvéket levonásba hoztelt már a megrendeléselő ivre rávezetessék.

usztus 5-én a zlatonahivatalában árlejtéstgyertyán tűzifa árAugusztus 22-ikén a szati intézet gazdasági tartanak napi tejszállAugusztus 17-én az aiudián árlejtést tartanaktek beszerzése érdeké-a a Huedini városná-ek egy földalatti ben-atainak vállalatba adás-2us 13-ikán az oradea tartanak a Rulikovszki-ában felállítandó hűtő-ájából. — AugusztusSubcetate község árlejtést tartanak 7 hek-erdejében.

stó 2 lej, szeszesg-ápróhírdetés 24 lej,znakalék kedvezmény-öre fizetendő. Jelöl-áhtunk, ha portóbyan-éve van.

eredményei követve-éttel rendelkező „M-éle Ferdinand 116.

modern eladó. Megte-ortásnál.

usu, jóállapotban levő-ámpát keres megvétel-

felelő árban kapható-éle Carol, Piața Gării

zr. vallásu géplakatos-uxusgépje van, a sör-estleg megfelelő he-á magát jóforgalmu-kiadóban.

ere levél van a kiadó-

ens, csinos, gyermek-lyföldi városban szép-élmező foglalkozással-ési urlemberrel meg-zándékból. Csakis ki-ak irjanak „Jövedel-éj” jellegre a kiadóba.

ató, fiatal, ügyes ki-egedé azonnal felvéte-ássa megkívánatik-vidéken” jellegre a

éz bronz és kromo-áztali lámpákat. Str-11—13 között.

román, magyar le-ekedést keres, vala-vállal. „Perfekt” jel-

ettes szoba, előszobá-és megfelelő, azonnal-ándánand 34, I. em. 15.

ával rendelkezik, je-embeszűntetés miatt-í felodul-Mare, jud.

ne:

mara

parasztnak, akik-rt csak egyszer esz-etteírása a fasizmus- alatt.

lej

könyvosztályában.

Istenkeresők a kárpátok alatt

A MÁRAMAROSI CHASZIDIZMUS REGÉNYE
IRTA: SCHÖN DEZSŐ (37)

Ugy történt, hogy Oroszországban elfogtak egy zsidót, aki hamis rubeleket hozott forgalomba s a házkutatás alkalmával találtak nála egy levelet, melyet a közeli városban lakó barátja írt neki. Azt írta a levélben, hogy „ne félj semmit, megemlítettél a rebenél Isten éltesse sokáig — s a rebe az ő szentséges szájjával azt kívánta neked, hogy áldás és szerencse kísérjen mindenütt, ahová mégy és ahol meg fordulsz“. Minden józanul gondolkodó ember rögtön megállapította volna, hogy amikor a rebe az áldást adta, halvány fogalma sem volt arról, hogy az, aki az ő áldását kéri — pénzhamisító, vagy ami még ennél is rosszabb, hogy a rebe társ lett volna az üzletben. Viszont az orosz kormány, amely még Reb Szrulcse Rizsener idejéből halálös ellensége volt a szadagorai háznak, kérte az osztrák hatóságoktól a rebe letartóztatását és a rebe tizenöt hónapon keresztül sinylődött ártatlanul a börtönben. Mózes Montefiore intervenciójára volt szükség ahhoz, hogy a rebe kiszabaduljon A nagy zsidó emberbarát személyesen ment Londonból Bécsbe és kérte az osztrák kormányt, hogy ne adja oda magát eszközül az oroszok bosszúakusához.

De alig, hogy kiszabadult a börtönből, súlyos tüdőgyulladásba esett és égi csodával volt határos, hogy megmenekült. Majd jött a szász-szadagorai háború, amely megrázkódtatta, az egész chaszid zsidóságot és mindezt betetőzte a másik fivér, Reb Berenyu drámája, amely csordultig töltötte meg a keserűségek poharát. És ez így ment végig. Ha Reb Mendele Wizsitznernek nem is voltak saját bajai, annál több gondot és fájdalmat okozott neki hozzátartozóinak sorstragédiája.

Amikor a sighetli háború kitört, Reb Mendele Wizsitzner betegeskedett. A rákövetkező nyár életének utolsó nyara volt. Erről az időszokról Reb Májor Elje, a caddik adjutánsa és a wizsitzni udvar krónikása a következőket írta:

„Sviesz után, amikor állapota válságra fordult, elszorult a szívünk és nem bírtuk leküzdni nagy fájdalmunkat. Készülünk kellett volna arra, hogy Isten gyertyája kiég, hiszen életének utolsó szakaszát is csak „megváltás“ útján kapta. Tizenhat esztendővel előbb történt, a Bécs melletti Badenben járt akkor. Abban az időben Badenben tartózkodott Reb Chájem Szánzer, egy szintén a pozsonyi zsidók nagynevű rabija, a Kszáv Szófer. Reb Chájemi Szánzer és a pozsonyi rabbi éppen pilpulisztikus vitát folytattak, amikor jelentették Reb Chájemnek, hogy a mi caddikunk megérkezett. Reb Chájem otthagya a Kezav Szófert és felkereste a mi caddikunkat. A pozsonyi rabbinak rosszul esett a figyelmenlenség s egyik levelében, amit öccséhez, Reb Simon Kruker-hoz intézett, megemlítette az esetet. Később, amikor a százi és krakkói rabbik találkoztak, szóba került a dolog, mire Reb Chájem Szánzer a következő magyarázatot adta: „Kétféle szenthely van a föld kerekégén: az egyik a Szináj-hegy, amelyen az Örökkévaló Egysten megnyilatkozott és átadta a törát a zsidó népeknek, a másik hely a Moriá-hegy, amelyen Izsák ósáta kés alá nyújtotta a nyakát, hogy feláldozzák Isten szent nevének megbecsüléséért s amelyen később Salamon király felépítette a szent Templomot. Mármost az a kérdés: Miért nem építette Salamon a szent Templomot a Szináj-hegyen, ott, ahol a zsidók fogadták és vállalták a törát? Mennyiben fontosabb a Moriá-hegy, mint a Szináj-hegy? A válasz azonban nagyon egyszerű: az a hely, ahol egy zsidóember kés alá nyújtotta a nyakát, fel akarván áldozni magát az Ő jóságos szent nevéért, sokkal fontosabb és becsesebb, mint az a hely, amelyeken a törát adták. S higgye el nekem, krakkói rabbi, hogy a wizsitzni caddik szívét-vérét hozza áldozatul a nap minden pillanatában. Egy ilyen caddik, amilyen Reb Mendele Wizsitzner — az igazi bész-hámikdos. Erre céloz a Szentírás, amikor azt mondja „veszsi-li mikdos vesucháni beszajchom“ —, hogy a Sechina a szentélyben pihen. Most már érti, drága krakkói rabbi, miért mentem elébe a wizsitzni caddiknak“.

„A badeni találkozó után a caddik Marienbadba utazott. Bécsben ugyanis pár hétig betegeskedett. Tamuz hó első napján látogatta meg Reb Chájem Szánzert s a százi caddik marasztalta, kérte, hogy maradjon nála ebédre, vegyen részt az ünnepi lakomán, de a caddik nem akart maradni, mondván, hogy sietős az útja Mareinbad felé. — Marienbadban történt, hogy néhány nappal megérkezése után egyvizben kint ült emeleti lakásának erkélyén, egy levelet olvasott, amit aznap kapott Bécsből. A kumesti Mendel, a ház nagy barátja írta, hogy nagy baj van, zuhantak az árak az élőállat-piacon és neki nagy segítségére és irgalomra van szüksége. Miközben a caddik a levelet olvasta, az erkély közepén megjelent néhány deszka és a caddik székestől a földre esett. A ház előtt sétáltak az emberek s amikor látták a nagy zuhanást, nagy lármát tört ki és rengetegen összeszaladtak. A caddik nem beszélt, nem mozdult, az orrán és a száján patakzott a vér. Hoztak orvost s az

orvos kijelentette, hogy a caddik helyzete reménytelen.

„Azon a napon, amikor a caddik lezuhant az emeletéről, a százi rebe, aki még mindig Badenben időzött, nyugtalanul járkált szobájában és folyton azt kiabálta: „Veeten udom táchtechu“ — egy embert adok helyetted, hogy megváltson téged. A környezet látta, hogy a százi caddik szörnyen feldult lelkiállapotban van, de senki sem tudta az okát s senki sem tudta, hogy mire céloz a furcsa kijelentéssel. Csak később, amikor oda is eljutott a szörnyű szerencsétlenség híre, tudták meg, hogy mire célozott a százi caddik. Ennek magyarázata a következő: Azon a napon, amikor a marienbadi szerencsétlenség történt, megbetegedett a mi caddikunk fiatalabb gyermeke, Reb Jánkev Duved és néhány nappal később Wizsitzben meghalt. A százi caddik hívei akkor tudták meg, hogy mire célozott a százi caddik. „Egy embert adok helyetted, hogy megváltson téged“, — azt jelentette, hogy a fia menjen az apja helyett. Reb Chájem Szánzer később ki is jelentette, hogy amennyiben a mi caddikunk ott maradt volna nála ünnepi lakomára, módjában lett volna a gezérát véglegesen elhárítani a feje fölől.

„A Mindenható azonban nem rejtette el előlünk végtelen kegyét s a marienbadi szerencsétlenség után a caddik felépült. Néhány hétig fekiült és orvosi kezelés alatt állott, azután teljesen rendbe jött. Jóformán nem is gondoltunk a marienbadi szerencsétlenségre, csak az utolsó nyáron, amikor a caddik ismét visszacsúszott és állapota válságra fordult. Mert ezen a nyáron a caddik újra beteg lett és az a levertség, amit a rebe betegsége kiváltott, rányomta bályegét az egész udvarra. Nyár közepén még elment a triszkivitzti fürdőbe, de ez sem segített rajta. Néhány hetet töltött a fürdőhelyen s nagybetegen tért onnan vissza. Ellul hónapban már ahhoz sem volt ereje, hogy szokásához híven tillemet mondjon. A nagyünnepek alatt nem imádkozott elő. Ő, milyen szomorúak voltak azok a napok! Elnémult az ő drága, isteni hangja és a „zichrajnajs vesajfrazsz“ idején zokogás rázta a mi egész gyülekeztünket. Jomkippurkor kérték a chaszidok, engedje meg, hogy fia, Reb Burechl imádkozzon elő. Megengedte, de halkan, úgy hogy alig lehetett megérteni, megjegyezte: „Most már látom, hogy elveszik tőlem az „umed“-ot, az előimádkozói pulpust!“ Ekkor mélyen sóhajtott és hozzátette: „Erre céloz az Irás, amikor azt mondja „vezuráh hásemes ivu hásemes“, hogy a nap felszáll és a nap lenyugszik. A caddik egy helyettesről kell, hogy most már gondolkodjon. Mert ha ez nem így van, akkor a nap időnek előtte leszáll és elborítja a természet rendjét. Az Irás is, amikor Dávid haláláról megemlékezik, azt mondja, hogy „vájkrevi jemé Duvid lumisz“ — Dávid napjai elhaltak, csupán a napjai haltak el, míg ómagá életben maradt, hiszen igazi helyettest hagyott maga után. Ezért mondta Dávid nyugodtan: „hineni hajléch bederech kol huurec“ — úgy megyek el, ahogy a világ rendje azt megkívánja...

„Azok a chaszidok, akik kérték a caddikot, hogy engedje Reb Burechl előimádkozni, nagyon megbánták, hogy a caddiknak fájdalmat okoztak. Ezért határozatot hoztak, mely szerint „bucszazskor“ a kvitlibe senki se írjon be egyéni panaszokat, ne kérjenek semmit a caddiktól és ne okozzanak neki fájdalmat. Szikeszkor kérte, hogy hívják be unokáját, Reb Chájemet s ő legyen az előimádkozó. Ez meglepett bennünket, mert hozzátartozói közül addig senkit se engedett be betegszobájába. Közben lehozattuk Natnagel professzort Bécsből és a neves orvosnán megállapította, hogy a caddik már esztendőök óta súlyos beteg és hogy az orvosi tudomány szerint ezzel a betegséggel egyetlen napig sem élhetett volna. Akkor tudtuk meg, hogy kizárólag az isteni erő és a buzgóság, amellyel az élet és a jótékonykodást áhította, tartotta benne eddig is a lelket. Ebben az időben nagyon nehezeze esett a fekvés, ezért csináltunk neki egy speciális széket és a nap huszonegy óráját abban töltötte. Nehezen bírt lélegzeni és emiatt sokat szenvedett.

„Az ünnep után azután a caddik nyílt utasítást adott a közelgő elkerülhetetlen katasztrófára vonatkozólag. Abban az időben ugyanis, amikor a caddik Marienbadból hazajött, átadott Reb Chájem kocsmárosnak, aki az udvar személyzetéhez tartozott, 525 forintot. Esztendőkök át tartotta Reb Chájem a pénzt, de a caddik nem kérte tőle. Reb Chájem látta, hogy a caddik nem feledkezett meg a pénzről, de nagyon furcsának találta, hogy ha szükség volt jótékonycélra bizonyos összegre, a caddik csak nem akart hozzányulni ehhez az összeghez. Ünnep után aztán behatolt engem a caddik, utasított, hogy vegyem át Reb Chájemtől a pénzt és a „selajsim“ idején, illetve a harminc gyásznapi alatt osszak szét naponta 18 forintot, pontosan azt az összeget, amelyet ő szokott mindennap az imádkozás előtt szétosztani. Utasított továbbá, hogy osszak szét naponta még 3 forintot „gemátri juajsz“, alapján, bizonyos szent nevek számértékének megfelelően. Nem volt ne-

hez kitalálnom, hogy a caddik tudja, miszerint szombat lesz a gyászos, szomorú nap, mert ellenkezőleg másképpen kellett volna számolnia. Az 525 forintból ugyanis huszonötször oszthattam szét napi 21 forintot. Ez pontosan megfelel a harminc gyásznapi, ha szombat lévén a halálozás napja leszámítjuk a közbeeső öt szombatot. Viszont, ha hétköznapon halt volna meg, akkor az elhalálozás napjáért külön 25 forintot kellett volna szétosztanom, így a harminc gyásznaphoz összesen 550 forintra lett volna szükségem. Innen láttam, hogy a caddik tudta, miszerint szombaton fog meghalni.

„Az utóbbi napokban már nem bírt beszélni. A nagy fájdalom elnémitotta és csak ritkán ejtett alig hallhatóan néhány szót. A világ teremtésének 5645-ik esztendejében, tisri hónap utolsó napján, péntek este 11 órakor „legyőzték az angyalok a zsarnokokat“ s fogságba került Isten szent frigládája. A széken ült, szombati ruhába öltözve, úgy szállt el nemes lelke az ő szép testéből. Ő, szomorú, gyászos nap! Ezen a pénteki éjszakán szörnyű vihar pusztított a földön és megrázkódtatott a mindenséget. Leesett a mi fejünk koronája és sötétség borult a világra...“

Reb Mendele Wizsitzner meghalt. Halála mélységes gyászba borította a chaszid zsidóságot. A Kárpátok minden sarkából Wizsitzbe sereglettek a hivek, hogy megadják a végtisztességet az első wizsitzni caddiknak.

S amikor a halott caddikot a wizsitzni temetőbe kísérték, senki sem gondolt arra, hogy az a nap többek között a nagy sighetli háború ügyében is döntő fordulatot hozott...

HARMINCEGYEDIK FEJEZET

Uj rebe került a wizsitzni trónra, az elhalt caddik egyetlen fia: Reb Burechl.

Javakorabeli ember volt Reb Burechl Wizsitzner, amikor apja örökébe lépett. Még a negyven esztendőt sem töltötte be, de azért egész lényéből valami megmagyarázhatatlan erymeség áradt. Az a hatalmas akaterő, mely apját a hódító mozgalom élére állította, csak távoli visszhangra talált benne. Olyan volt ez a visszhang, mint az óceánnak egy hatalmas hulláma, amely gyöngyös, fodros tarajjára szelídült a part főnyén.

Apja halála után megrohamozták a hivek, ezer oldalról nyújtották feléje a kívánság-cédulákat, ő meg nem akart hozzájuk nyulni. Nem kereste a hivek barátságát, nem ült le velük félnapokra, hogy közös terveket szőjenek és nem érdeklődött apró ügyeik iránt. Irtózott attól a vásári zajtól, ami a mesterség nélkülözhetetlen kelléke.

Pedig Reb Burechl Wizsitznernek igazán nem volt oka panaszra. A hivek mellette maradtak, hiszen az a chaszid diszciplína, amelyet Reb Mendele Wizsitzner honosított meg, kizárta azt a lehetőséget, hogy a hivek közül bárki is átpártolhasson egy más caddik udvarába. Aztán egyetlen fia volt apjának s így a testvérek sanda, irigykedő tekintete sem nyugtalanította.

De hát akkor miért idegenkedett a tróntól? Miért maradtak némák ajkai, amikor sokezer kétségbeesett hívő tekintett fel hozzá, amikor könyörögtek neki és ostromolták kérésekkel. Ezekre a kérdésekre akkor kaphatunk választ, ha megismerkedünk Reb Burechl egyéniségével.

Reb Burechl unokája volt Reb Szrulcse Rizsenernek, a chaszid fejedelemnek. Gyermekkorát nagyapja házában töltötte. S abban a házában, ahol királyi udvarok fegyelme uralkodott és ahol minden előre meghatározott program szerint történt, fokozott gondot fordítottak a gyermeknevelésre.

A szadagorai udvarban alighogy egy gyermek megszületett, nevelőnt adtak melléje. Kapott azonban két szolgát is, s ez utóbbiak feladata az volt, hogy éjjel-nappal őrködjének a gyermek fölött. A szolgák azzal a respekussal viselkedtek a gyermekkel szemben, amellyel királyi udvarokban szoktak viselkedni az apró főhercegökkel és főhercegekkel szemben. A gyermekek külön lakosztályokban éltek, idegen ember tekintete nem érthette őket, mert ehhez külön engedély kellett. Ilyen látogatási engedélyt pedig csak ritka esetben adtak a közelálló, tekintélyes és gazdag chaszidoknak. Gazdag chaszidok súlyos összegűket szoktak lefizetni azért, hogy a szadagorai ház egy-egy új tagját láthassák. Az ilyen látogatási engedély különösen akkor állott nagy becsben, amikor az újszülött fiugyermek volt.

Tudni kell ugyanis, hogy a szadagorai hivők szentül meg voltak győződve arról, hogy Reb Szrulcse Rizsener az igazi messiás, s abban az esetben, hogy ha a kor nem lesz méltó arra, hogy megnyilatkozzon — gyermekei közül valamelyik lesz az. A szadagorai házában ezért minden újszülött fiugyermek messiás-jelöltként jött a világra. S melyik chaszid zsidó nem áldozna fel akár egész vagyonát is, csak hogy lássa a messiást a bölcsőben?

A gazdag chaszidok súlyos áldozatokat szoktak hozni azért, hogy a szadagorai ház egy-egy új tagját láthassák. S ha a speciális engedély révén valaki bejutott a gyermekek lakosztályába, zavartan, félénken és megilletődéssel állott a gyermek-caddikok előtt.

(Folytatjuk.)

Modern C
Piața Unirii 31.

— Roman Örnagy a walesi herceg előtt, Didorovici Teofil Örnagy külföldre utazott, hogy gati államok ifjusági meglátogattja a stockholmi és az orosz és német manjutyján Didorovici jelenli a walesi herceg, svéd herceg előtt és dr. Powel, a cserkész v.

— Dumitrescu tábornok tárgyalni fogja a brasov restiből jelentik: Emlérescu tábornok öt éves sítette a legfelsőbb katonai legfelsőbb katonai bíróség Dumitrescu tábornok zott itéletét, amelyeket végett még a napokban sovi hadbírósnak.

— Epekő, vesekő és lamint azok, akik húgyúrdásában és köszvényben mézeset „Ferenc József“ lala által állapotuk javul orvosi gyakorlat számos iye hosszú megfigyelés totta, hogy a Ferenc József rendkívül kellemesen ható probata- és végbélhajókna müttetek után is ajánlják.

— Costinescu ipar és kiter tárgyalásai Ostrows Bucurestiből jelentik: Teinescu megbeszélést folyt reskedelmi minisztériumban jtkövéttel. A tárgyaláson országgal felveendő keratok feltételeiről esett szó. is. A lapok értelmesül szahaladnak a megbeszélések.

— Két amerikai kém Kopenhágában. Kopenhagóvárszék 18—18 hónap alattitagos amerikai. Mikáiket kénkedés miatt áll 18 letartóztatott személy itéletet, miután nem mert zonyiték bírósségükre.

— Fordítás bármely eurpek, kérvények, tudomány munkák) gépbekidálás olcsón és gyorsan. Dr. Man, Cluj. Memorandumul 2.

— Eljegyzés. Grün El Aviva-Barissza vezetője Aviva, jegyesek.

— Súlyos autószerencsét zében. Bucurestiből jelentik: Kilmétegyre a Bucuressti egy teljes sebességgel száguzódott. A szerencsétlenség esendörkirendeltség vette é ronsok alól a súlyosan áidket autóra tettek és egy szállították be őket. Az utas rőst szerzedett Costim Jozeki bírő, felesége fején s an, míg a soffőr a koponyáján.

— Ki a felélős? A Newy hogy a mult év folyamán millió 400 ezer ember hany következében, 1 millió okokból öngyilkos tlettől. Ugyanez évben tovább megakadályozására 80 ezer métermázsza rizset, 2580 métermázsza cukrásák kávét.

HIREK

Modern csillárt olcsón Constructio Piata Unirii 31. Telefon: 83

miszerint szombat... kiegészítőleg másképp... forintot. Ez pon...

Halála mélység... Kárpátok... hívek, hogy... wizensnizi caddik...

Wizensnizi temetőbe... az a nap többek... is döntő fordula...

ZET

az elhalt caddik

rechl Wizensnitzer... egyen esztendő... valamit megma... hatalmas aka... élére állította... Olyan volt ez a... hatalmas hulláma... állt a part fővé...

a hívek, ezer... édulákat, ő meg... a hívek barát... egy közös terve... ügyeik iránt... mesterség nélkü...

gazán nem volt... ak, hiszen az a... dele Wizensnitzer... t, hogy a hívek... caddik udvarába... a testvérek san... totta.

tróntól? Miért... r kétségbeesett... örögték neki és... rdésekre akkor... k Reb Burechl

rulcse Rizsener... korát nagyapja... ol királyi udva... előre megha... ott gondot for...

gy gyermek... Kapott azonki... az volt, hogy... ott. A szolgálk... nekkel szemben... kelkedni az apró... en. A gyerme... ember tekin... engedély kel... ritka esetben... chaszidoknak.

oktak lefizetni... tagját láthas... ósen akkor ál... ügyermekek volt... rai hívők szen... eb Szrulcse Ri... ben, hogy ha a... kozzon — gyer... dagorai házban... essiás-jelöltként... ma áldozná fel... a messiást a

oktak szoktak... egy új tagját... vén valaki be... artan, félénken... dikok előtt.

Roman órnagy audiencián jelenik meg a walesi herceg előtt. Bucarestből jelentik: Didorovici Teofil órnagy, az elmúlt napokban külföldre utazott, hogy tanulmányozza a nyugati államok ifjúsági szervezeteit. Utjában meglátogatja a stockholmi jamboree-tábor és az olasz és német táborokat is. Tanulmányútján Didorovici audiencián fog megjelenni a walesi herceg, majd Gusztáv Adolf svéd herceg előtt és meglátogatja lord Eadon Powelt, a cserkész világszervezet főnökét.

Dumitrescu tábornok ügyét közelebből tárgyalni fogja a brasovi hadbíróóság. Bucarestből jelentik: Emlékeztet, hogy Dumitrescu tábornok öt éves ítéletét megsemmisítette a legfelsőbb katonai bíróság. Most a legfelsőbb katonai bíróság írásba foglalta a Dumitrescu tábornok és társai ügyében hozott ítéletét, amelyeket sürgős letárgyalás végett még a napokban megküldenek a brasovi hadbíróósnak.

Epekő-, vesekő- és hólyagbeteg, valamint azok, akik húgysavas sók túlzaporodásában és közsavban szenvednek, a természetes „Ferenc József” keserűviz használata által állapotuk javulását érhetik el. Az orvosi gyakorlat számos kiváló szaktekintélye hosszú megfigyelés alapján megállapította, hogy a Ferenc József viz biztossan és rendkívül kellemesen ható hashajtó és ezért prostata- és végbélbajoknál, valamint vakbélmitétek után is ajánlják.

Costinescu ipar és kereskedelmi miniszter tárgyalásai Ostrowski szovjetkövettel. Bucarestből jelentik: Tegnap este dr. Costinescu megbeszélést folytatott az ipar és kereskedelmi minisztériumban Ostrowski szovjetkövettel. A tárgyaláson, amelyen az Oroszországgal felveendő kereskedelmi kapcsolatok feltételéről esett szó, részi vett Incalet is. A lapok értesülései szerint eddig jó uton haladnak a megbeszélések.

Két amerikaiit kémkedésért ítéltek el Kopenhágában. Kopenhágából jelentik: A törvényszék 18-18 hónapi börtönrre ítélte két állítólagos amerikaiit. Miketst és Hermann, akiket kémkedés miatt állítottak bíróság elé. 18 letartóztatott személy ellen nem hoztak ítéletet, miután nem merült fel elegendő bizonyíték bűnösségükre.

Az Országos Zsidó Párt Cluj-i Tagozatának Str. Saguna 7 sz. alatti jogvédő irodájában csütörtökön, augusztus 1-én délelőtt 1-2 óra között dr. Fändrich Ernő tart inspekiót.

Fordítás bármely európai nyelven (levelek, kérvények, tudományos, műszaki stb. munkák) gépediktálás másolás pontosan, olcsón és gyorsan. Dr. Mandel fordítóirodában, Cluj, Memorandulul 24.

Eljegyzés. Grün Elemér, a hátszegi Aviva-Barisszia vezetője és Drummer Irén, Aviva, jegyesek.

Sulyos autószerencsétlenség Ploesti közelében. Bucarestből jelentik: Ploestitől 8 kilométernyire a Bucuresti felé vezető úton egy teljes sebességgel száguldó autó nekierobant az utat szegélyező falnak és pozdoriájává zúzódott. A szerencsétlenséget egy arra járó csendőrkirendeltség vette észre és emelte ki a roncsok alól a sulyosan sebesült utasokat, akiket autóra tettek és egy ploesti kórházba szállították be őket. Az utasok között medence törést szenvedett Costin Joan ilfovi törvényész bíró, felesége fején sérült meg sulyosan, míg a sóffőrlő koponyaalapon sérült meg.

Ki a felelős? A Newyork Herald közli, hogy a múlt év folyamán ötven országban 2 millió 400 ezer ember halt meg élelemhiány következtében, 1 millió 200 ezer pedig hasonló okokból öngyilkos uton vált meg az élettől. Ugyanez évben további árcsökkenések megakadályozására megsemmisítették 260 ezer métermássa rizset, 267 ezer vagon búzát, 2580 métermássa cukrot és többmillió zsák kávézt.

Ideiglenes kereskedelmi megegyezés jött létre Németország és Franciaország között. Párizsból jelentik: Franciaország és Németország között megállapodás jött létre, amelynek értelmében az új kereskedelmi egyezmény létrejöttéig a két ország közötti külkereskedelmet a minimális tarifák rendszere alapján szabályozzák.

Negyvenórás munkahetet vezettek be Magyarországon. Budapestről jelentik: A kereskedelmi miniszter rendeletet adott ki, amelynek értelmében az ipari munkások fizetéseit a munkaadókból és felelősbevon munkásokból álló vegyesbizottságok fogják megállapítani, ami által a sztrájkmozgalmak elkerülhetők lesznek. A rendelet életbelépteti a 40 órás munkahetet az iparban és hányákban.

Kozmetikai hír. Külföldi tanulmányutamból hazatértem. Arcápolást a legújabb vitaminos pakálóssokkal, valamint testfogyasztást speciális módon végzek. Tegyen egy próbakézelést s meggyőződhet olcsó árainról. „Ella” kozmetikai intézet, Cluj, Regede Ferdinand 11 (Gólya áruház). Hirsch Ella.

A brüsszeli interparlamentáris konferencia elfogadta Pella román delegátus javaslatát. Brüsszelsből jelentik: Elénk vita után az interparlamentáris konferencia elfogadta V. Pella román delegátus javaslatát a segélynyújtásról és semlegeségről. Több más javaslat elfogadása után a konferencia ma-gáérvá tette a fegyvergyártás és eladás ellenőrzésére vonatkozó javaslatot is.

Ma, csütörtökön este az Ujságíróklubban Tebán táncművész új partnerével: Vass Olgával, káprázatos akrobatikus és új mondain táncokkal. A műsor fénypontja az új argentinai tangó bemutatása.

Jó hatásai mutatkoznak Ausztriában az autógáz csökkentésének. Ausztriában az autógáz iránti kereslet csökkenésének következtében 70, a benzinfogyasztás 50 százalékkal emelkedett.

Kirándulás a Haboné táborába. Vasárnap, augusztus 4-én a cluj Aviva-Barisszia társaskirándulást rendez az albaiuliai Haboné táborba. Jelentkezéseket csütörtök estig elfogad Deutch látszerész, Piata Unirii 9.

A német tengeri fegyverkezés adatai. Londonból jelentik: A Daily Telegraph szerint Németország az év vége előtt két darab 22.000 tonnás páncéloszt, 2 darab 10.000 tonnás páncéloszt, több cirkálót és 12 tengeralattjárót bocsát vízre.

Sirkőavatás. Simleul-Silvanien augusztus 7-én lesz néhai Stern Sámuelné, igazgatótanítónénak a sirkőavatása.

Herz-Bialik emlékünnepe Deván. Augusztus 3-án, szombat este rendezi meg Herz-Bialik emlékünnepejét a devai Aviva-Barisszia-Haboné szervezet. Az ünnepegy műsorát Marmor Imre szavala vezeti be, aki Halmágyi Mária „Jelentjük neked vezér” című költeményét adja elő. Ezután Danzig Hillél tartja meg ünnepi beszédét. A Habonéh kicsinyel: „Mesélünk a nagyoknak” című színjátékot adják elő, majd Gombos Sándor Bialik: A harag dalai című ciklusa-ból ad elő. Szinre kerül L. Schwager „Egy nép álma” című színjátéka, előadják: Benczel Andor és Godel Dezső. Bialik: Áldás című költeményét melodráma formájában adják elő: Gál Mózes, Schaffer Béla és Friedmann József. Az ünnepély iránt élénk érdeklődés nyilvánul meg.

Egy munkanélküli szerencsése. Brailából jelentik: Scheffer Rudolf somes megyei szolgalegény már hónapok óta tengődött állás nélkül. Reménytelen helyzetében utolsó pénzén Brailába utazott, hogy valami munka után nézzon. Brailában egyik barátjánál szállott meg és napokig hiába rötta az uc-sákat, semmi elhelyezkedést nem kapott. Tegnap hivatalos értesítést kapott, amely hírül hozta, hogy az Egyesült Államok Ohio (tagállamban meghalt egy nagybátyja, aki 17 millió dollár vagyonát ráhagyta. Scheffer a váratlan hír elolvasása után azonnal visszautazott somes megyei falujába, hogy megtegye a szükséges lépéseket a horribilis örökség megszerzésére.

Hitközségi választás Bistrián. A legutóbb megtartott hitközségi választások eredménye: elnök dr. Eskeles Miksa ügyvéd, alelnök: A. Redlich, pénztárnok: A. Weinberger, ellenőr: J. Hartmann. A választmány tagjai: I. Rachmuta, L. Radó, A. Rosenfeld, D. Horovitz, N. Schau, H. Waldmann, J. Kahan.

Bombát dobott le véletlenül egy repülőgép. Constantából jelentik: Tegnap délután 3 órakor Corbi de Sus község felett a falusiak repülőgépet pillantottak meg, amely bombát dobott le. A bomba a falu szélét öt méter mélyre a földbe furódott. A megrémült parasztok elrejtöztek a bombavető gép elől, mire a repülőgép magasra emelkedett és eltűnt. A constantai prefektúra a katonai hatóságokkal karöltve vizsgálatot indított, amely azzal az eredménnyel végződött, hogy a mamaiai bombavető iskola és a pelesi flotta egyetlen gépe sem járt a megadott időbe azon a helyen. Az esti órákban érkezett jelentések szerint a bombát egy román repülőgép vetette le tévedésből.

A Times vezércikke a Habsburg-kérdésről. Londonból jelentik: A Times foglalkozva Stojadinovic jugoszláv miniszterelnök ki-jelentéseivel, vezércikket ír a Habsburg-kérdésről. A lap megállapítja, hogy a kisan-tant fenntartja eddigi álláspontját a Habsburgok visztatérése ellen. Az osztrák kormányban ama intézkedés, amely eltírja a Habsburgok diszpolgároká váló választá-sát, a kisan-tant megnyugtatóra szolgál.

Mivel magyarázza a DNB a német ka-tolikus ifjúsági szervezetek feloszlását? Berlinből jelentik: A DNB hivatalos közle-ménye magyarázza a katolikus ifjúsági szerve-zetek feloszlásának okait. E szerint a kommunista propagandája behatolt a kato-likusok közé, akik az utóbbi hónapokban számos támadást intéztek a hitlerista szerve-zetek tagjai ellen. A katolikus szervezetek tagjai között államellenes egyének is szere-pelnek.

Bulgáriában és Görögországban is meg-alakul az egységes munkásfront. Párizsból jelentik: Moszkvai jelentés szerint a Komin-tern 7-ik világkongresszusán bejelentették, hogy a munkásság példát készült venni Bul-gáriában is Franciaországtól s megalakítja a fasizmussal szembeni egységes munkás-arcvonalat. A görög delegátus is ígéretet tett arra, hogy a jövőben szem előtt fogják tartani a francia példát.

Tompa Béla és Tompa Laci bucsujátéka. Kedves revüt állított össze Tompa Béla és fia az augusztus 6-án a Capitol mozgóban este 10 órakor kezdődő bucsuestélyre. Ez a revü úgy van összeállítva, hogy a két Tompa eljátsza a község elött minden régi kedves szerepét, a Kék mazor intermezzóját, a Hollandi menyecske tengerészhadnagyát, János vitéz és Bob herceg komikus figuráit, a Marica grófnő tiszartatóját, a Cirkuszher-cegnő bonvivánját és a Charlie némit, amik-or Tompa Béla mint vénkisasszony női ruhában fog nevetetni. Fellépnek még az estén: V. Hegyi Lili, Tyron Sylvia, Bretán Miklós, Szabó Zoltán, Stefanidesz III, Kovács György, Sándor Bandi, Papp Nusi, Halászs Lajcsi és zenekara. A zongoránál Stefani-resz József ül. Jegyek a mozgó pénztáránál a délutáni órákban 60, 35, 15 lejes árakon kaphatók. Minthogy csak 400 ember fér el a helyiségben, igyekezzen mindenki jóelőre megváltani jegyét. Augusztus 6. Capitol mozgó este 10 óra.

Használja a szavatoltan klórmentes SODIL port

Ha a ruhái puha vízben mossá, nem kell erősen dörzsölnie, ez pedig fontos, mert az erős dörzsölés szeltroncsolja a fehérneműt. A közönséges víz fuldóságon kemény a mosáshoz. Hogyan lehet azt megpuhítani? Erre csak egy mód van: a „SODIL” használata. A „SODIL” kitűnő készítmény, amely minden próba-mosásnál nagyszerű eredményt ért el. A „SODIL” puhává teszi a vizet, növeli a szappan habképződését, megkönnyíti a munkát és mégis HÖFÉHÉRE TESZI A FEHÉRNEMŰT!

Rónaszék (Costiui) gyógyfürdőn 40 százalékos kedvezményt kapnak az Uj Kelet előfizetői

Az Uj Kelet kiadóhivatala és a mara-muresi Astra-köztől a napokban megállapodás jött létre, melynek értelmében az Uj Kelet előfizetői Rónaszék (Costiui) gyógyfürdőn kivételes kedvezményben részesülnek. A megállapodás értelmében az Uj Kelet előfizetői az összes fürdőjegyek árából 40 százalékos kedvezményt kapnak. A CFR 50 százalékos kedvezményt ad a costiui nyaralóknak. Az ellátás hihetetlenül olcsó, egyszerűen a lakások. A fürdőn orth. kóser vendéglő is van. Az Uj Kelet előfizetői a costiui kedvezmények miatt forduljanak Schön Dezsőhöz, lapunk si-gheleti megbízottjához.

Daleszínába utazók!

Tel-Avivban a város központjában, csendes utcában MODERN KÉT SZOBA KONYHÁS LAKÁS teljesen berendezve butorral, ágyneművel és konyhaedényekkel, stb., bérlőknek európai utja miatt, 2-3 hónapra KI-ADÓ. Kiválóan alkalmas turistáknak, kik családdal utaznak vagy családost bevándor-lóknak. Felvilágosítással a lap kiadóhivatala szolgál.

Készül Cluj városának városfejlesz-tési programja.

A cluj-i ideiglenes városi tanács megbízásából városfejlesztési terv készült el, amelyet előterjesztenek jóvá-hagyás végett a legfelsőbb műszaki tanács elé. A terv elkészítése alkalmával alapos tanulmányokat végeztek a város terjesz-kedési rend megjavítása érdekében. A vá-ros legforgalmasabb közlekedési utvonala, a Ferdinand király ut, amelyen óránként átlag 30 könnyű, több, mint kilencven ne-héz gépkocsi, továbbá 175 szekér közleke-dik. Az ezt követő legforgalmasabb utvon-al a Motilor ut, ahol 37 könnyű, 39 nehe-zebb gépkocsi és 133 szekér közlekedik óránként. A gyalogjáró forgalom a legna-gyobb a városi közvágóhíd környékén, ahol egy óra leforgása alatt több, mint háromezer ember fordul meg. Az utvonalak közül gyalogjáróforgalom tekintetében vezet a Mária királyné ut, továbbá a Fer-dinand király ut és a Mihai Viteazul tér óránként legalább kétezer gyalogjáróval. A város legsűrűbben lakott negyede a Pa-tu ucca környéke, ahol egy hektárra 270 lakos jut. Hasonló a népsűrűség a sport-telepet nyugat felől környező szegény ne-gyedben. A Fötér körzetében 150 lakos jut egy-egy hektárra, a Ferdinand király uton 130, míg a külvárosokban legfeljebb 20-40 lakos. Hírek vannak arról is, hogy a város vezetősége pályázatot fog hirdetni s fel fogja hívni a város lakosságát arra, hogy a városfejlesztést illető elgondolá-saikat foglalják írásba s juttassák el elbí-rálásra a tanácshoz.

Az egész világsajtó hangos a MAGNOLIA STREET sikerétől, mely az angliai zsidóság jelenlegi életének hatalmas eposza. A regény írója: LOUIS GOLDING Ezzel a regénnyel bevezett a legnagyobb élő zsidó írók sorai közé. Tragikum, humor, könnyedség fényjátéka ez a regény. Rendelje meg a „PHAROS” könyvkiadó, vagy az UJ KELET könyvosztálya utján

ÚJ KELET Legújabb hírek

Egymillió abesszin katona készül a háborúra

(Első oldali cikkünk folytatása)

A súlyosabb problémák később sikeresebben oldhatók meg. Kívánjuk, hogy Lavalnak sikerüljön a kibékítés munkája, amely egyike a legkényesebb feladatoknak. A Petit Parisien is azt hiszi, hogy Laval és Eden együttes fáradozásainak kihatásai vannak, hogy megkönnyítik a diplomaták és szakértők oly nehéz munkáját.

A londoni lapok párizsi jelentései szerint Franciaország még mindig pártolja Olaszország azon kívánságát, hogy a tanács előtti vitát szorítsák szűk határok közé.

Anglia ezzel szemben — tekintettel a nagyarányú olasz keletafrikai csapatösszevonásokra — a viszály egész komplexuma feltárásának híve.

Mert attól tart, hogy az esős időszak végével az olasz katonai műveletek meg fognak indulni s akkor a Népszövetségnek már nem lesz alkalma arra, hogy bármit is megakadályozzon.

A mindkét felet kielégítő megoldás

London, július 31. A Times és Morning Post szerint lehetséges, hogy felszólítják Abessziniát, vesse magát alá a Népszövetség nemzetközi mandátumának. Ha Abessziniia ehhez hozzájárul, úgy népszövetségi főbiztost küldenek oda ki és a nemzetek szövetségének tisztviselőit. A mandátum keretében azután Olaszország megkapja azokat a gazdasági koncessziókat, amelyeket igényel.

de az ország fölötti politikai és területi ellenőrzés joga majd a Népszövetséget illeti meg. Abessziniia viszont pénzügyi támogatást kap és a Népszövetség politikai védelmében részesül. A Morning-post szerint ez a megoldás mindkét felet kielégíthetné.

A Matin jelentése szerint ezt a tervet már közölték Addis Abebával. Az abesszin kormány még nem válaszolt, de azt hiszik, hogy a népus nem fog kerekén elzárkózni Európa protektorátusa elől. A népus szerint az abesszinek inkább élnek egy prosperitás korszakában Európa szeméi előtt, mint szegénységben, még ha teljesen függetlenül is.

Nemzetközi körökben ezek a hírek nagy szenzációt keltenek, tekintettel a Népszövetség tanácsának üléseire is.

London, július 31. (Rador.) A Reuter jelentéi Addis Abebából: Több mint egymillió abesszinai lázasan készül a háborúra. Mindent fegyvereket tisztítanak, élesítik a tompa kardokat. Tizenegyes gyermekek tanulják a fegyverforgatást és kémkedést.

Az olasz származásúak sietve távoznak Addis Abebából, a fővárosban ma már nincs egyetlen olasz nő sem.

A londoni lapokhoz érkezett távirat szerint Abessziniában súlyos sértésnek minősítik azt a tényt, hogy az olasz diplomáciai képviselőt Addis Abebában távolították magától Haile Selassie császár születésnapj fogadtatásától. Egyre szaporodik azoknak a száma, akik a diplomáciai viszony megszakítását követelik.

London, július 31. Az egyiptomi Alexandria patriárkája értekezletre hívta össze az olasz-abesszin viszály ügyében a keresztény koptok papjait. A mohamedánok szövetsége is tanácskozik állásfoglalásáról.

Olaszország kölcson után tapogatózik Angliában

London, július 31. Sir Samuel Hoare angol külügyminiszter közölte az alsóház mai ülésén, hogy Anglia nem teljesíti azt az olasz igényt, hogy általános átrepülési engedélyt adjon ki. Az utóbbi hónapok folyamán 11 ízben kérték olasz repülőgépek számára egyiptomi terület feletti átrepülési engedélyt. Több ízben az engedélyt meg is adták.

Tegnap Sir Samuel Hoare angol külügyminiszter fogadta a dominiumok megbízottait s tájékoztatta őket a külpolitikai helyzetéről.

A Daily Telegraph szerint Olaszország ke-

reskedelmi kölcson után tapogatózik Angliában, de a lap kizártnak tartja, hogy sikerrel fog járni.

Berlin, július 31. Hivatalosan cáfolják azt a hírt, hogy Németország hadiszert szállította Abessziniának. A német hadiszergyártó ipar a belföldi szükségletet igyekszik kielégíteni.

Londonban cáfolják Abessziniia népszövetségi igazgatás alá helyezésének hírért

A késő délutáni órákban érkezett londoni jelentés szerint hivatalos angol körök megcáfolják azt a hírt, hogy Laval és Eden tegnap Abessziniára gyakorolandó népszövetségi mandátumról tárgyaltak volna. Londonban nem tudnak arról, hogy a népus ilyen tervet elfogadna.

A Reuter úgy értesül, hogy Rómában

Mussolininak az abesszin császárhoz intézett újabb békeajánlatáról beszélnek. Olaszország állítólag kész lemondani eddigi álláspontjáról, mely szerint ellenzi ötödik döntőbíró kinevezését. Olaszország kész lenne pontosan megszövegezni Abessziniia iránti követeléseit egy újabb népszövetségi tanácsülés folyamán, amit a békéltető eljárás kimerülése után tenne meg.

Adeni jelentés szerint az olaszok intervejniáltak a yemeni imámmal, engedélyt kérve, hogy yemenitákat alkalmazzanak a hadsereg számára szükséges munkásokként.

Az imám határozottan elutasította kérését.

Másrészt egy abesszin kiküldött indult Yemenbe az imám beleegyezésének megszerzése végett, hogy katonákat toborozhasson a yemeniták körében. Azt hiszik, hogy ezt a kérést teljesíteni fogja.

Genf, július 31. (Rador.) Laval ma reggel megbeszélt tartott Aloisi báró olasz főmegbízottal és Lopez Oliva spanyol delegáltussal. Eden viszont Hawariate abesszin népszövetségi megbízottat fogadta és azután szintén Aloisi bárót, majd Avenol népszövetségi főtákkárral ebédel.

dacára a malmokban és vásároknak eladott buza ára meghaladja még a dekrétumban megállapított minimális árat is. A szövetségi intézmények jelen vannak minden megyében és sikerrel lépnek közbe valahányszor a mezőgazdák spekulálni igyekeznek. A buzapiac szilárd irányzatú és az árak emelkedésben vannak.

Mindinkább súlyosbodik az ellentét a Stahlhelm és a nemzeti szocialisták között

Jézus-misztérium helyett: antiszemita szindarab

Berlin, július 31. (Rador.) A nemzeti szocialista párt és a Stahlhelm, a volt frontarcosok szövetsége közti konfliktus mindinkább súlyosodik. A náci-milícia hivatalos lapja, a Naziste Schwartzkorps, írja, hogy a Stahlhelm ellen hozott intézkedések célja meghusítani a reakcionáris és marxista ellenzék ujjaszülését. A lap többek között ezeket írja: Mikor a Stahlhelmnek engedélyt adott a kampóskereszt viselésére, a nemzeti szocialista párt azt hitte, hogy ennek a szervezetnek tagjai diszére fognak válni a nemzeti mozgalomnak. Ma azonban két év múltán a nemzeti szocialista állam kénytelen rájönni, hogy e reményében keserűen csalódott. A Stahlhelm máig sem volt képes határozottan és kategórikusan alkalmazkodni a nemzeti szocialista direktívákhoz, az árjakérdés és a szabadkőműves páholyok ügyében. Senki sem vonhatja kétségbe, hogy a Stahlhelm több vezére szabadkőműves, vagy zsidó eredetű. Nem lehet tehát csodálni, ha az állam a nemzeti szocialista közösség érdekei által diktált intézkedéseket teszi meg a Stahlhelm ellen.

Bécs, július 31. (Rador.) Bajor hírforrás szerint az Oberammergauban három évszázad óta rendezett Jézus-misztériumot, amely a beyreuthi Wagner-előadások mellett hatalmas vonzórót gyakorolt a külföldi turisták ezreire, megszűntek. A misztériumot egy zsidóellenes jellegű darabjal fogják helyettesíteni, amelynek címe „Nyári termés” lesz és egy árja leányról és zsidó által való elcsábítása lesz a témája. A főszerepet Alois Lang fogja alakítani, aki eddig Jézus volt.

Bányakatasztrófa Traszvaalban. Londonból jelentik: A traszvaali Erneloban ma egyik szénbányában robbanás történt. Az áldozatok száma hír szerint 79, köztük 4 európai és 75 bennszülött.

Ingyen mutattuk bárkinek a legjobb PETROL-gázfűzőt Nem füstöl, lit. PETROL 8 órát ég Teljes garancia! Moskovits & Comp. CLUJ (Főpostával szemben)

Egyetemi tanárok megállapítása szerint biztos hatása a

„Bixádi viz” amely a gyomor, bél, epehólyag és gyomorégési fájdalmak ellen a legjobb mert használata enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat. Kapható mindenütt. Cluj-i leirat: Vitromin Rt. Calea Regelü Ferdinand 70.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. Nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop Telefon: 9-77.

CENZURAT

„Amerika azt kívánja, hogy az összes többi népek is tiszteletben tartsák a vallás- és gondolatszabadságot”

Philipps amerikai külügyi államtitkár válasza a németországi zsidóüldözések ellen tiltakozó zsidó küldöttségnek

Washington, július 31. (Rador.) Philipps ideiglenes külügyi államtitkár kijelentette, hogy a vallás és gondolatszabadság az amerikai politika és az Egyesült Államok civilizációjának alapját képezik. Az amerikai nép azt kívánja, hogy ezeket az elveket az összes többi nemzetek is tiszteletben tartsák, az Egyesült Államok példája szerint. Philipps nyilatkozatát az amerikai

zsidó testületek előtt mondotta, amelyek tiltakoztak a németországi zsidóüldözések ellen.

Washington, július 31. (Rador.) A német kormány hivatalosan tiltakozott az Egyesült Államok kormányánál a július 27-i nemzeti szocialista ellenes tüntetések miatt, amelyek a Bremen hajó indulásánál adódtak.

Buzával és petróleummal akarja fizetni Románia külföldi tartozásait

Eltörlik a lisztre kivett 90 és 20 banis illeteket

Bucuresti, július 31. Az Adeverul szerint a buza jelenlegi értékesítési rendszere a buzamegdrágítás folytán akadályozza a külföldi tartozások rendezésével kapcsolatos tárgyalásokat, másrészt belpolitikai viszonylatokban is elégedetlenséget kelt. Valószínű, hogy a rendszert a kormány módosítani fogja, bár egyelőre Sassu földművelésügyi miniszter élesen ellene van minden változtatásnak. Kormánykörökben remélik, hogy Sassu végül is beleegyezését fogja adni egy új rendszerhez, amely két-három napon belül életbe léptetné. A kormány gazdasági bizottsága csak később fogja a módosítást ratifikálni. Általános vélemény szerint visszatérnek az elmúlt évi rendszerre, amely kielégítő eredményekkel járt. Mindenesetre bizonyos, hogy a módosítás keretein belül le fognak mondani a liszt kilója után szedett 90 banis illetekről (a malmokban 5-ötől lisztről van szó) és a községek sem fogják az örlött liszt után eddig szedett 20 banis illeteket behajtani. Ezek az illetek különösképpen nagy elégedetlenséget keitettek a falusi lakosság körében.

Az Adeverul hivatalos helyről megerősített értesülések szerint az augusztusi külföldi tartozások rendezésével kapcsolatos tárgyalások sikerrel kecsegtetnek. A belga hitelzőkkel már létre is jött a megegyezés. Hasonlóképpen megkötöttnek lehet tekinteni a Hollandiával való egyezményt is. Tudott

dolog, hogy Romániának augusztus folyamán mintegy 800 millió lejes tartozás esedékes a külföldön, a Banca Nationala azonban nem rendelkezik a pénzek átutalásához szükséges devizával. Badulescu pénzügyi alminiszter Párizsban, Leon iparügyi alminiszter Londonban igyekezett egyezkedni a hitelezőkkel, akiknek részint gabonát ajánlottak fel deviza helyett, részint pedig a petróleumtermelésből az államnak járó köteles részt. Leon alminiszter Londonból küldött távirata szerint Angliával is kedvező mederben haladnak a tárgyalások. Remény van arra, hogy a törlesztés módozatára vonatkozó egyezményt két-három napon belül aláírják. Ennek megfelelően az angolok új buzában kapnák meg követeléseiket. A kormánynak elegendő lej áll rendelkezésére a buzának a belföldi piacon val megvásárlása céljaira.

Ami a kincstári tartozásokat illeti, az angolok kérik az elmaradt százezer font sterling egy összegben való kifizetését. Leon alminiszter ezzel szemben azt az ajánlatot tette, hogy ezt a tartozást ötszázezer évi részletekben 20 év alatt törlesztzi Románia. Párizsban nehezebben haladnak a tárgyalások, mert a franciák nem hajlandók buzában, illetőleg áruban elfogadni követeléseiket.

Bucuresti, július 31. Negura államtitkár ma a következő nyilatkozatot adta a sajtónak. A gabona és a buza értékesítési rendszer alkalmazásának kezdete több mint örvendő. A kartellbe tömörült exportőrök minden ellenállása és szervezett kampánya

Taxa postala
plătita la num.
No. 224713/929.

10 Telefon
Hívóvonta I.
Évve 600, e
félévre 12, e
dötsék díja.
KELET az
étség egyélt
Cikkünk utányomozás
rta megfétésével em

Genben kom
sikerül áthida

La
ho
o
o

Benes nem va
mert nem aka

Vaida visszahéze
a nemzeti parasa

Nagyon csöndes ember
böl. Amilyen hangos kár
ahány hónappal ezelőtt
meghirdesse új nemzetne
numertus valachicust, épp
elmélikdük már hetek óta
ese forgandóságáról.

Elmúlt a hirtév, elmúlt
a zslóbotlás és ígérde
és nem maradt egyéb csal
A Frontul Românesc m
most jött rá arra, amit t
megjósoltunk, még zás
hogy kár volt neki negy
tíkjai munka erkölcsi ért
apró részletekben megenn

Most hogy az évtizedel
politikai tőkével szép es
elkészült, illedelemesen
nemzeti parasztpártba. Es
párt vissza is fogja venn
Vissza fogja venni, de
a régi és a pártjával val
már a régi.

Önkéntelenül eszünkbe
geuy históriája, aki 100
nak, ha megesszik egy té
megette és be is inkassz
amí viszont nagyon fájt
nek és hogy visszasszereza
között, hogy szaz lejért ő
másik felét. Ugy is lett,
került a zsebébe. Mire els
— En se nyertem, te se
nek kellett a békát lenyele
Valóban, minék is kellett
nesc békáját lenyeljük?

A halasztás hőse

Az ugynevezett civilizál
lentősebb pontján hatalm
mak sürgős megoldásra
rongások, szélsőséges p
mozgolódásai bizonyítják,
meneti nehézségekről, hanc
szer és egy egész társada
lyos válságról van szó, az
eiszánt, okos és egyben k
közösség lehetne megoldan

Ez a kor a tett hőseit,
és nem hátra néző szempe
csedeleknek hőseit igényelné
mondani pillanatnyi érdeke
ban a néperdekek és nem
dekek képviselői volnának

Minden más korban aka
és érett tönkek, akik il
változtatás nagy művét a
áldozással vitték véghez. A
szakunkban, legalább is z
nek se igazi hősei, se igazi
ráttól átfutott tömegei.